

**Komplex humán erőforrás
fejlesztés a bélapátfalvi
járásban**

NEET fiatalok pályorientációs lehetőségei a bélapátfalvi járásban

Columbus PR. Kft.

Bélapátfalva Város Önkormányzata

EFOP-1.5.3-16-2017-00067

2019.

Tartalomjegyzék

1.	HELYZETFELTÁRÁS.....	3
1.1.	MEGVALÓSÍTÁSI HÁTTÉR.....	3
1.2.	A PROJEKT GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS KÖRNYEZETI HÁTTÉRÉNEK BEMUTATÁSA.....	4
1.3.	KONZORCIUMI TAGOK BEMUTATÁSA.....	10
1.3.1.	Balaton Község Önkormányzata.....	10
1.3.2.	Bekölce Község Önkormányzata	13
1.3.3.	Bélapátfalva Város Önkormányzata.....	17
1.3.4.	Bükkszentmárton Község Önkormányzata.....	22
1.3.5.	Mikófalva Község Önkormányzata	25
1.3.6.	Mónosbél Község Önkormányzata.....	27
1.3.7.	Nagyvisnyó Község Önkormányzata.....	29
1.3.8.	Szilvásvárad Község Önkormányzata	33
1.3.9.	Egercsehi Község Önkormányzata.....	38
1.3.10.	Szúcs Község Önkormányzata	41
1.4.	HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOK: NEET FIATALOK	46
2.	IGÉNYFELMÉRÉS.....	48
3.	CÉL MEGHATÁROZÁSA.....	51
	Ifjúsági Garancia Program	53
4.	MEGVALÓSÍTHATÓSÁG	58
	Pályaorientációs tréning Bélapátfalván	60
	Tréning helyszíne:.....	60
	Finanszírozása:	60
	Tréning hossza:.....	60
	Tréning menete:.....	60
	Tréningprogram célja:.....	61
	Tréner feladatai:.....	62
	Tréner személyi feltétele:.....	62
	Célcsoport elérésének módja:.....	63
	A tréning keretében alkalmazott módszerek:.....	63

Pályaorientációs módszerek:.....	64
Alkalmazott modulok:	64
• A vállalkozások támogatási rendszerének megismerése (forrásszótók és a kapcsolódó szabályrendszerek).....	65
Példa program: Próba-képzés	65
A pályaorientációs tréning eredményei:	66
Tréning sikeres működésében résztvevő személyek:	66
5. ÖSSZEFOGLALÓ	68
6. FORRÁS.....	70
7. MELLÉKLETEK	71
- Igényfelmérést alátámasztó kérdőívek	71

1. HELYZETFELTÁRÁS

1.1. MEGVALÓSÍTÁSI HÁTTÉR

Magyarországon kiugróan nagyok a területi különbségek, legyen szó akár a képzett munkaerő rendelkezésre állásáról, a foglalkoztatottság és munkanélküliség mértékéről, vagy a deriváltságot mérő mutatókról. Az egyes területi egységek kumulatív módon tartalmazzák a különféle gazdasági, szociális, infrastrukturális hátrányokat, melyek gyakran ugyanazokban a térségekben összpontosulnak, együttesen korlátozva az ott lakók életesélyeit. A regionális különbségek kedvezőtlen hatása tehát horizontálisan és összetett mechanizmusok révén érvényesül, így kezelése is csak komplex, ágazatközi megközelítéssel, integrált megoldások keresésével és adaptálásával valósulhat meg sikeresen. Célunk az aktív befogadás, többek között az esélyteremtés és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében, valamint foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása. Tematikánk kidolgozása során a Hátrányos Helyzetű célcsoportok közül most, egy napjainkban egyre nagyobb réteget lefedő célcsoportra, a **NEET fiatalokra** (not in education, employment or training) koncentrálunk, vagyis azokra, akik sem oktatásban, sem képzésben nem részesülnek, és nem is dolgoznak. Az ő munkaerőpiacra történő beintegrálásukat szeretnénk előre mozdítani kidolgozott módszertanunkkal.

Az előbb említettek megvalósulása érdekében **Balaton** Községi Önkormányzat vezetésével, **Bekölce, Béalápátfalva, Bükkszentmárton, Mikófalva, Mónosbél, Nagyvisnyó, Szilvásvárad, Egercsehi, Szúcs** konzorciumi formában „Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben – kedvezményezett térségek” című konstrukcióhoz EFOP-1.5.3-16-2017-00067 kódszámon „Komplex humán erőforrás fejlesztés a béalápátfalvi járásban” elnevezéssel támogatásra irányuló igényt (pályázatot) nyújtott be, mely pozitív elbírálásban részesült.

1.2. A PROJEKT GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS KÖRNYEZETI HÁTTERÉNEK BEMUTATÁSA

A Bélapátfalvai járás 2013-tól Heves megyéhez tartozó járás, székhelye Bélapátfalva. Népeségével az ország legkisebb népességű járása, amely azonban számos helyi és országos védettségű természetes és épített örökséggel rendelkezik.

A vidék jellege aprófalvas, amely a domborzati adottságokból ered. A legrégebbi lakott területek Bélapátfalva és Szilvásvárad környéke.

A tömegközlekedést az autóbusz közlekedés biztosítja, mert vonattal a legtöbb település nem elérhető. Az utak minősége, állaga viszont erősen romlott az utóbbi években, rossznak mondható. A térség tőkevonzó képességét, a változási aktivitás erősödését nagymértékben befolyásolja a megközelíthetőség, a hatékony szállítási útvonalak megléte. A megyeszékhely valamint a konzorciumi települések közötti buszközlekedés megfelelő, azonban az egymás közötti közlekedés sok esetben nehézséget okoz.

A térség vasútvonalai közül a Szilvásváradon áthaladó vonal üzemel, amely az egyik legszebb hegyvidéki vasútvonal Magyarországon. A több mint 110 éves Szalajka-völgyi kisvasút, az ország legforgalmasabb kisvasútja, bár ez nem a hagyományos vasúti közszolgáltatás része.

Vízi és légi közlekedés nem jellemző; hajózásra és szállításra alkalmas folyó, valamint repülőtér, leszállópálya nem található a vizsgált területen.

Az ország Észak-magyarországi régiójában van a legnagyobb kiterjedésű természetvédelmi terület (4 nemzeti park és 5 tájvédelmi körzet), ezért ez a terület természetvédelmi szempontból is különlegesnek számít. A legjelentősebb a Bükki Nemzeti Park Heves megyéhez tartozó része, amely érinti Nagyvisnyót, Szilvásváradot, Bélapátfalvát és Mónosbél községet is. Bélapátfalva környékének meghatározó táji eleme a kiemelkedő mészkőtömeg (Bélkő 815 m), Szilvásváradnak pedig elsősorban a Szalajka vízesés, az Istállós-kői barlang és a pisztrángos tó. A mai napig több település őrzi a palóc hagyományokat, amelyekhez kapcsolódóan kulturális rendezvényeket is kapcsolnak (pl. Palóc Napok). A települések nagy részén tevékenykednek civil szervezetek,

hagyományőrző csoportok, kórusok. A lakosság nagy részére az önkormányzatokkal és civil szervezetekkel együttműködve szívesen szerveznek hagyományokra alapozó programokat. Ezeknek a civil szervezeteknek, amatőr csoportoknak a tevékenységei többségében a folklórhoz, illetve a falukép megóvásához, bűnmegelőzéshez, tűzvédelemhez, oktatáshoz, sporthoz köthetőek.

A projekt a Konzorciumvezető **Balaton Községi Önkormányzat** vezetésével további 9 település – **Bekölce, BÉlapátfalva, Bükkszentmárton, Mikófalva, Mónosbél, Nagyvisnyó, Szilvásvárad, Egercsehi, Szúcs** - által alkotott konzorcium területén valósul meg. A települések Egercsehi és Szúcs kivételével –amelyek az Egri Járáshoz tartoznak - a BÉlapátfalvai Járáshoz tartoznak, amely járás a 290/2014 (XI.26.) Kormányrendelet szerint kedvezményezett járás.

Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település a 105/2015. (IV.23.) Kormányrendelet szerint Bükkszentmárton és Szúcs, továbbá jelentős munkanélküliséggel sújtott település Bükkszentmárton, Egercsehi és Szúcs.

A térség felzárkóztatása nagyon fontos, hiszen leszakadása egyre súlyosabb társadalmi feszültségeket generál. Fokozódó elvándorlás, előregedés, elszegényedés és a romák mind nagyobb számú megjelenése jellemző.

Az élhető települések kialakítása és a megfelelő gazdasági potenciál elérése érdekében szükséges a települések és a közösségek közötti együttműködés erősítése, a gazdasági és idegenforgalmi célkitűzések összehangolása, a humánerőforrás fejlesztése, valamint a települések hátrányos helyzetű lakosságának segítése a munkaerő-piacra való bekapcsolódásba.

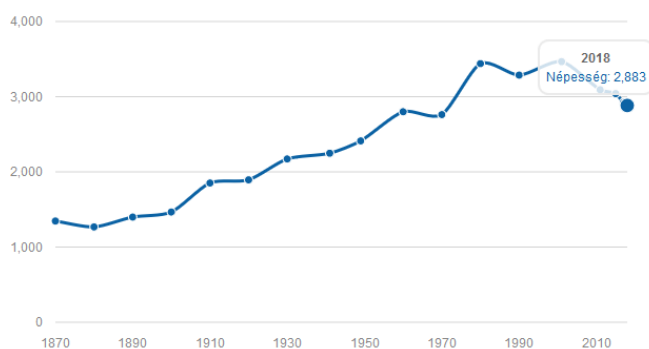
1. táblázat: Konzorciumhoz tartozó települések nagysága terület és lakónépesség szerint (2018. január 1.)

KSH kód	Település	Települ és típusa	Település területe (100ha)	Állandó férfi lakosság összesen	Állandó női lakosság összesen	Állandó lakosság összesen
33260	Bélapátfalva	város	36,6	1 339	1 544	2 883
11527	Balaton	község	13,2	517	543	1 060
04400	Bekölce	község	14	319	333	652
22099	Bükkszentmárton	község	8	158	168	326
16610	Egercsehi	község	10	653	695	1 348
31282	Mikófalva	község	14	344	359	703
31565	Mónosbél	község	14	191	193	384
28282	Nagyvisnyó	község	43	466	480	946
05643	Szilvásvárad	község	38	771	815	1 586
13523	Szúcs	község	8,5	213	193	406

Forrás: www.nepesseg.com/heves

1. ábra:

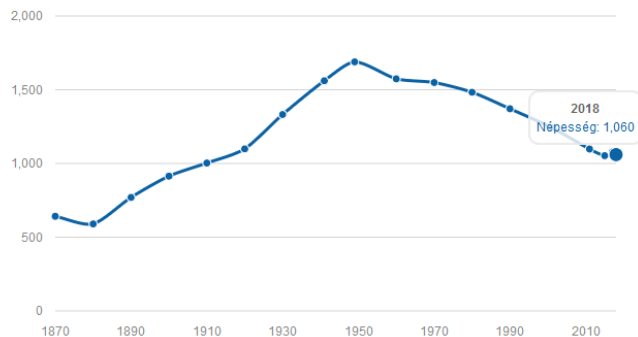
Bélapátfalva népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/belapatfalva>

2. ábra:

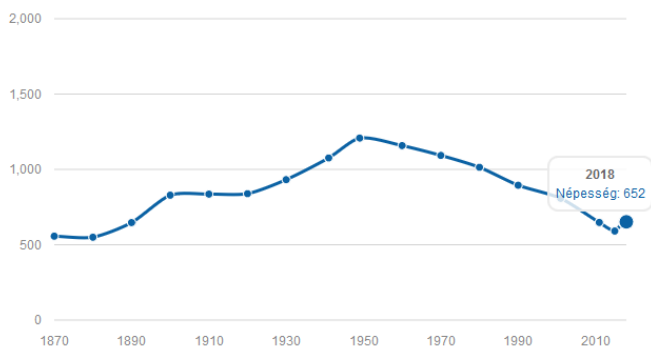
Balaton népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/balaton>

3. ábra:

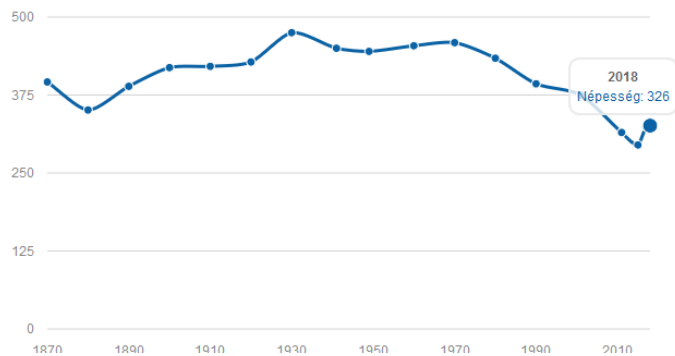
Bekölce népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/bekolce>

4. ábra:

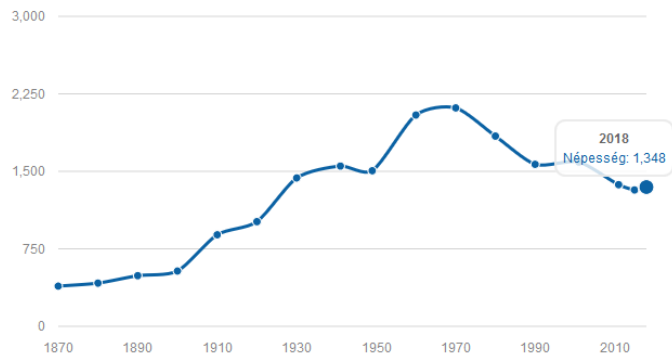
Bükkszentmárton népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/bukkszentmarton>

5. ábra:

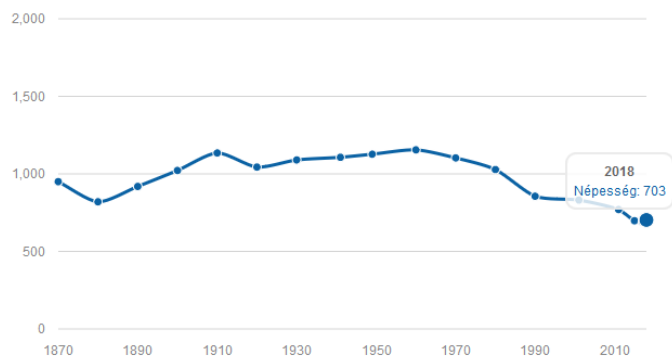
Egercsehi népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/egercsehi>

6. ábra

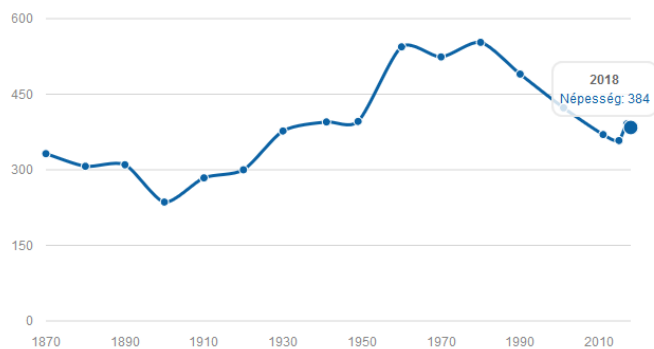
Mikófalva népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/mikofalva>

7. ábra

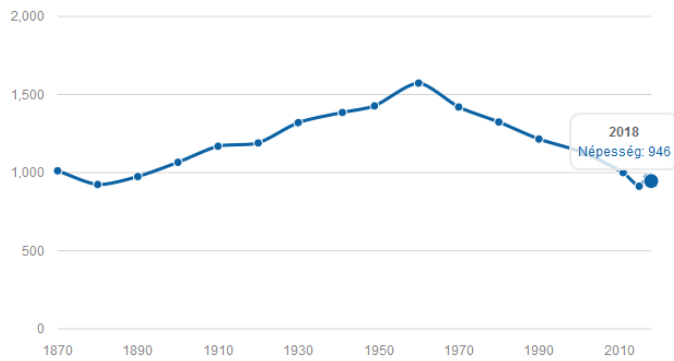
Mónosbél népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/monosbel>

8. ábra

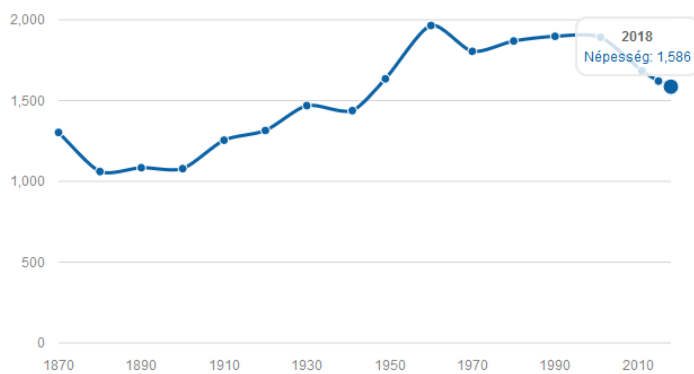
Nagyvisnyó népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/nagyvisnyo>

9. ábra

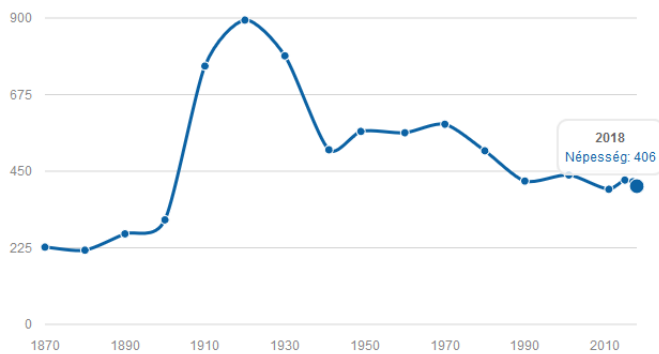
Szilvásvár népségének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/szilvasvarad>

10. ábra

Szűcs népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) [\[1\]](#) [\[2\]](#)

<http://nepesseg.com/heves/szucs>

A szűkebb értelemben vett (migrációs hatásoktól függetlenül) demográfiai leépülés a Konzorciumot alkotó településekre egyaránt jellemző; Bekölce, Bükkzentmárton, Mónosbél és Nagyvisnyó kivételével a lakónépesség száma a 2010-es adatokhoz képest csökkent. A tartós népességfogyás mellett további nagy probléma az előregedő társadalom és az alacsony születések száma.

A térség népességmegtartó ereje is igen rossz. Munkahely hiányában a fiatalabb és a középkorú réteg jobb megélhetés reményében a megye középső területei, illetve az ország nyugati területei felé vándorol. Az utóbbi években különösen megemelkedett a külföldön munkát vállalók száma is, akik sok esetben családjukkal együtt költöznek el.

Az elvándorlókkal párhuzamosan ugyanakkor megjelennek a szociális bevándorlók, akik az olcsóbb megélhetési körülmények miatt érkeznek a térségbe (pl. ingatlan árak jóval alacsonyabbak).

1.3. KONZORCIUMI TAGOK BEMUTATÁSA

1.3.1. Balaton Község Önkormányzata

Balaton község Heves megye északi részén található, amely közvetlenül határos Borsod-Abaúj-Zemplén megyével. Miután a község Heves megye szélén fekszik, elhelyezkedése erős befolyásoló tényezőként mutatkozik a település gazdasági, illetve munkaerő-piaci helyzetében.

A lakosság megélhetését hosszú időn keresztül a termőföld biztosította, amelyet 1845-től a szénbányák, 1864-től 1991-ig pedig a Borsodnádasi Lemezgyár váltott fel. A Lemezgyárban a lakosok közel 70%-a dolgozott.

A település *infrastrukturális ellátottságát* tekintve elmondható, hogy a megfelelő életminőséghez elengedhetetlen villany, ivóvíz-, csatorna-, gáz-, és szennyvízhálózat, telefon és távközlési hálózat (internet, TV), valamint szemétszállítás a lakosság számára elérhető.

A községbe vezető és azon áthaladó *úthálózat* 2015-ben került felújításra, azonban az egyes településrészek útburkolatának helyreállítása jelenleg is folyamatban van. Az önkormányzati felújítások, bővítések, fejlesztések a szerény anyagi körülmények miatt jelenleg csak pályázati úton lehetségesek.

A község orvosi rendelője, valamint gyógyszerháza 2018-ban, pályázat keretein belül újult meg.

A lakosság oktatását 1 óvoda, 1 egyházi fenntartású, 8 osztályos általános iskola 2 tagiskolával, valamint 1 könyvtár segíti. Bölcsőde nem működik a településen, pedig igény lenne rá; ez a szolgáltatás Bélapátfalván vehető igénybe.

A település önkormányzata jó kapcsolatot ápol a térségben működő civil szervezetekkel, valamint a környék településeivel, így egyes közfeladatokat társulás formájában, illetve szolgáltatási szerződés útján valósítanak meg.

A településen kevés vállalkozás, kiskereskedelmi üzlet, vendéglátóhely található, valamint földrajzi elhelyezkedése révén a környező városok megközelítésének közlekedési nehézségei is akadályozó tényezőt jelentenek.

A szociális étkezés a rászorulóknak napi egyszeri meleg étkezés formájában biztosított, valamint a Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központtal közös társulásban a család- és gyermekjóléti szolgáltatások is elérhetőek. A községben a házi segítségnyújtást egyrészt civil szervezet, másrészt a Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központ végzi. A gyermekjóléti alapellátást és szakellátást az Önkormányzat szintén a Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központtal való társulással látja el.

Az önkormányzat 1996-ban a Balaton Község Közművelődéséért Közalapítványt, majd 2012-ben a Balatoni Faluközösséget hozta létre, amely helyszínként a Könyvtárban, Művelődési házban, Tájékozódásban, illetve a községi parkban kínálja szabadidős programokat, közösséget megmozgató tevékenységeket.

Az önkormányzat és egyes intézményei (óvoda, iskola, védőnői szolgálat, gyermekjóléti szolgálat), a házi orvosi szolgálat (vállalkozás formájában üzemel), a rendőrség valamint az egyház között kiemeljük a példás összefogást és az egymás közötti kölcsönös felelősségvállalást, amelynek köszönhetően a településen élő hátrányos helyzetű csoportok rendszeres segítségnyújtásban részesülnek.

A településen élő lakosságon belül a romák aránya kb. 10 %, akik egyben mélyszegénységben élők is, azonban a mélyszegénységben élők között legfeljebb minden második roma.

Gazdasági és társadalmi hátrányként egyaránt kiemelhetjük az alacsony iskolázottságukat, amely több, a megfelelő életminőséghez elengedhetetlen tényezőt is magába foglal: szegénység, alacsony kereseti lehetőség, korai iskolaelhagyás, családon belüli erőszak, bűnözés, rossz egészségi állapot, korai halálozás. Ezen társadalmi rétegek esetében az önkormányzat által nyújtott segélyeknek, az önkéntes adományoknak, családtámogatásoknak nagy jelentőségük van.

A mélyszegénységben élők és romák a település önkormányzatának saját fenntartású intézményeiben a közfoglalkoztatás útján kerülnek alkalmazásra, tehát a regisztrált munkanélküli romákra és mélyszegénységben élőkre korlátozódik foglalkoztatásuk. Feltétlen kiemelendő, hogy a foglalkoztatás területén a romák hátrányos megkülönböztetése, az etnikai konfliktusok nem jellemzőek, valamint a településen szegregátum nem található! A roma közösség a nem roma lakosság közé teljesen integrálódott. Roma kisebbségi önkormányzat nem működik a településen.

A roma családok minden tagját szükséges lenne valamilyen formában segíteni. Elsősorban az alacsony iskolázottság miatt alapkompétencia fejlesztésekre, illetve felzárkóztató képzésekre lenne szükség, de a családon belüli. A munkanélküliség csökkentése érdekében a közmunkaprogramba való bevonásukat, valamint a település és annak környezetében munkahelyek kialakításával kellene segíteni őket. A civil szervezetek sokrétű feladatellátása lehetősége teremt számukra a munkaerő-piacra való visszatérésre.

Balaton Község Közművelődéséért Közalapítvány:

- Feladata Balaton község lakosságának teljes közösségét felölelő kulturális, művelődési és sport programjának szervezése, lebonyolítása;
- a kulturális örökség megőrzése.

Néptánc csoport:

- A helyi kisközösség, mely a helyi néptáncosok egy kis csoportját fogja össze.

Faluközösség:

- A Faluközösség célja a település lakosságának művelődési, kulturális, zenei és szabadidős tevékenységének magasabb színvonalra emelése, aktivitásának növelése.

Balatoni Sportegyesület:

- A sportegyesület feladata a településen az erőemeléshez és a futballhoz köthető sporttevékenység szervezése;ű
- sporttevékenység feltételeinek megteremtése.

Magnum Lövész Egylet Balaton:

- Az Egylet tevékenysége sportlövészet.

1.3.2. Bekölce Község Önkormányzata

Bekölce település a Pétervásári-dombságon, a Bükk hegység lábánál helyezkedik el. Miután megyehatáron fekszik, az évszázadok alatt többször csatolták Borsod megyéhez, majd vissza Heves megyéhez. 2013. január 1-től a Balatoni Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

Az 1930-as években a lakosság 1/3-a őstermeléssel, a többi lakos a bányászatban, iparban, kereskedelemben és közszolgálatban dolgozott. A település népessége az 1960-

as éveket követően rohamosan csökkent, 2018-as adatok szerint a lakónépesség száma 652 fő, amelyből 40 fő a cigány kisebbséghez tartozik. A lakosság összetétele alapján az időskorúak aránya 21%. A fiatal lakosok szinte mindegyike naponta ingázik, vagy a magasabb kereseti lehetőségek miatt a megye gazdasági tengelye (Gyöngyös – Hatvan - Eger), illetve a főváros felé tendálnak.

Az alapellátást biztosító intézmények jó színvonalon működnek; a településen 1 orvos (sajnos a személye nem állandó, ami nagy probléma, valamint külön gyermekorvos sincs) és 1 védőnő dolgozik (4 településen végzi munkáját; Balaton, Bekölce, Mikófalva, Bükkszentmárton). A gyermekek fejlődését 1 óvoda biztosítja, bölcsőde nincs. Az általános iskola 2013-ban megszűnt, így a tanköteles korú gyermekek Balaton község egyházi fenntartású általános iskolájába járnak. A teljes felújításon átesett és minden igényt kielégítő Községi Ház és Könyvtár, valamint községi park színes programokat kínálnak a lakosoknak. Sportlétesítmény sajnos nincs, egyedül a konditermet tudják használni a lakosok. A közintézmények esetében folyamatosak a felújítások, az infrastrukturális ellátottság a település egészére jellemző.

A munkahelyek számát illetően nagy az elmaradás, a mezőgazdaságban tudnak elhelyezkedni a lakosok.

Balaton Község Önkormányzatához hasonlóan a település önkormányzata jó kapcsolatot ápol a térségben működő civil szervezetekkel, valamint a környék településeivel, így egyes közfeladatokat társulás formájában, illetve szolgáltatási szerződés útján valósítanak meg.

A település összlakosságának kb. 6%-a roma származású.

Az Önkormányzat igyekszik azokat a lakosokat bevonni a közmunkaprogramba, akik valamiért nem találnak munkát. A közfoglalkoztatottak száma minden évben közel 30 fő.

A településen 10 vállalkozás, 4 kiskereskedelmi üzlet, 2 vendéglátóhely található, amelyek fogadóképessége nem alkalmas/kevés a tartós munkanélküliek nagyobb számában történő foglalkoztatására. A település földrajzi elhelyezkedése révén a környező városok megközelítésének közlekedési nehézségei is akadályozó tényezőt jelentenek a foglalkoztatáshoz való hozzáférés terén. A frissen végzett fiatalokat a közmunkaprogramba igyekeznek időszakosan bevonni, a képzésükhöz, továbbképzésükhöz nincs megfelelő háttér.

A településen élő romákat és mélyszegénységben élőket az önkormányzat a saját fenntartású intézményeiben közfoglalkoztatottként foglalkoztatja. A foglalkoztatás területén a romák és mélyszegénységben élők hátrányos megkülönböztetése nem fordul elő; a településen szegregátum nem található, roma kisebbségi önkormányzat nincs, az etnikai konfliktusok nem jellemzőek, a roma lakosság teljes körűen integrálódott a nem roma lakosság közösségébe. A településen élő romák és mélyszegénységben élők helyzetét vizsgálva egyik legfontosabb problémaként az alacsony iskolai végzettséget és ezáltal a **munkanélküliséget** emelhetjük ki. Célzott fejlesztéssel, úgymint felzárkóztató iskolai képzésekkel, közmunkaprogramba bevonással, a roma nők munkába való visszatérésének segítésével, a normál családmodell kialakításával, valamint a településen és annak környezetében élő vállalkozások és civil szervezetek bevonásával szükséges lenne integrációjuk.

Az önkormányzat jó partneri kapcsolatot alakított ki a házi segítségnyújtást végző egyházi szervezettel, amelynek munkatársait lehetőségünk szerint támogatjuk munkavégzésükben, valamint másik két önkormányzattal közös hivatalt alapított.

Kisiskolásokért Alapítvány:

- Feladata tanulmányi kirándulások támogatása;
- az alapítói iskola tanulói számára a természet megismerése érdekében természetvédelem;
- az általános iskolai oktatás-nevelés támogatása;
- a tanulók kiemelkedő teljesítményének díjazása.

Bekölcei Mozgássérültek Egyesülete:

- Feladatuk tágabb értelemben az egészség megőrzése, betegségek megelőzése, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység
- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- emberi és állampolgári jogok védelme;

- információgyűjtés és közvetítés támogatásokról, lehetőségekről és az érintettek felé;
- a gyermekek kortárscsoportokhoz történő felzárkóztatásának elősegítése.

Bekölcei Polgárőr Egyesület:

Feladatuk sokrétű, mely a település lakosainak nyugodt és biztonságos életéhez járul hozzá:

- rendszeres megelőzési járőrtevékenységet végez;
- járőrszolgálati során a község közútjait, közműveit ellenőrzi, a hibákról haladéktalanul tájékoztatást nyújt az illetékes szervek, hatóságok felé, szükség szerint a helyszínt biztosítja;
- a közrend és közlekedésbiztonság, a bűncselekmények megelőzése és a baleset-megelőzés;
- gyermek- és ifjúságvédelem;
- a környezetvédelem érdekében önkéntes társadalmi munkát végez;
- a bűnalkalmak korlátozásával az ismertté vált bűncselekmények számának mérséklése,
- közbiztonság javítása;
- a lakosság és a bűnüldöző, valamint a rendvédelmi szervezetek közötti bizalom és együttműködés erősítése,
- a társadalmi munkában végzett bűnmegelőzési, közbiztonsági, megelőző vagyoni védelmi, a gyermek- és ifjúságvédelmi, baleset-megelőzési és környezetvédelmi tevékenység,
- az egyesület és a polgárőrség céljait megvalósító szervezetek munkáját elősegítő információk: jogszabály-változások, működési környezet változásai, módszertani ajánlások és útmutatók, bűnmegelőzési feladatok változásai, egyéb, a működéssel és a feladatokkal kapcsolatos megoldások közvetítése, nemzetközi tapasztalatok, módszerek, ajánlások honosítás, népszerűsítése;

- rendőri és rendvédelmi szervekkel, valamint a helyi (települési) önkormányzattal kapcsolatos feladatok végrehajtásának elősegítése, a lakosság és a bűnüldöző szervek közötti bizalom és együttműködés erősítése.

Bekölce Községért Alapítvány:

- Feladata Bekölce településén a gazdasági-, kulturális, és sportélet támogatása, fejlesztése;
- a közösségi tevékenység erősítése;
- a családok, kisközösségek és a települési szintű közösségi feladatok, célok támogatásának megvalósítása;
- a lakosság életkörülményeinek javítása.

Faluközösség Bekölce Fejlődéséért Egyesület:

- Feladatuk a település fejlődési lehetőségeinek felkutatása, támogatása.

1.3.3. Bélapátfalva Város Önkormányzata

Bélapátfalva Egertől északra a Bükk hegység nyugati oldalán fekszik. A település az Eger-patak folyásának felső részén kialakult medence peremén helyezkedik el.

A település az Eger-patak völgyében futó országút mentén fekszik, amely adottság alapvetően meghatározza a település elérhetőségét. Az Eger–Putnok-vasútvonal melletti városnak két vasútállomása is van: Bélapátfalva vasútállomás és a Bélapátfalvi Cementgyár megállóhely, melyet az egykori Bélapátfalvi Cementgyárról neveztek el.

A település közlekedés-földrajzi helyzete alapján közúton - 2506.sz - és vasúton - Eger-Szilvásvárad vonal - közelíthető meg.

A városban helyi járat nem közlekedik. A helyközi járatok és a vonatközlekedés mellett a személygépjárművek biztosítják a közlekedést. A tömegközlekedés kielégítőnek mondható, igazodik a munkarendhez, illetve az iskola tanítási rendjéhez. Míg a települést átszelő főút mentén elhelyezkedő településről könnyen elérhető a város központja,

addig jónéhány környező településről (Bekölce, Bükkszentmárton és Mikófalva) csak hatalmas kitérővel lehetséges a település elérése. Ez egyrészt a járásközponti funkcióját is megkérdőjelezi, de óriási problémát jelent a Bélapátfalvára iskolába bejáró gyerekeknek és családjuknak is. A városon áthaladó forgalom a főútvonalat terheli.

Az elmúlt évekre a nagyon lassú, de folyamatos népességfogyás volt jellemző, amit a természetes fogyás és a vándorlási különbözet eredményez.

Az önkormányzat közös Önkormányzati Hivatalt működtet Mónosbél és Bükkszentmárton községekkel. A 3 település együtt alkotja a *Köznevelési Intézményfenntartó Társulást* és a *Bélapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Társulást*, amely utóbbi 2016. január 1-től működik.

A Bélapátfalva – Bükkszentmárton – Mónosbél Köznevelési Intézményfenntartó Társulás 2013. január 1-től működik. Az óvodai nevelés és a gyermekek napközbeni ellátásának feladatait a *Bélapátfalvai Százszorszép Óvoda, Bölcsőde és Konyha* látja el, a munkaszervezeti feladatokat a Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A Bélapátfalvai Petőfi Sándor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola beiskolázási körzete további 5 kistelepülésre terjed ki (Balaton, Bekölce, Bükkszentmárton, Mikófalva, Mónosbél), azonban más településekről is járnak ide iskolába (pl. Tarnalelesz). A bejáró gyerekek közül azon tanulók, akik nem a Bélapátfalvát átszelő főút mentén lévő településekről érkeznek óriási gondot okoz a bejárás. Bekölce, Mikófalva, Balaton és Bükkszentmárton esetében nem lehetséges Bélapátfalva megközelíthetősége átszállás nélkül. Ezen településekről nem közlekedik közvetlen buszjárat a járási központként is funkcionáló Bélapátfalvára.

A roma és egyéb nemzetiség számára vonatkozó hivatalos felmérés legutóbb 2011-ben készült el. A településeken élő nemzetiségek közül a romák száma a legnagyobb, mind a járási, mind a megyei átlagot felülmúló számban. Emellett német és román nemzetiségűek élnek még a településen kis számban. A településen szegregátum található.

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, amely igyekszik kiállni és érvényesíteni a romák érdekeit. A szervezet működéséhez az önkormányzat biztosítja a

személyi és tárgyi feltételeket, valamint egyes programok esetében (farsang, karácsony, gyermeknap) együttesen tevékenykednek.

Az iskola a szegregáció megelőzése céljából, valamint a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik úgy, hogy a hátrányos helyzetű tanulók párhuzamos osztályok közötti egyenletes elosztása valósul meg, elkerülve a szegregációs hatásokat.

3.táblázat: Roma népesség 2011. Népszámlálási adatok-Bélapátfalva

Roma népesség száma és aránya Bélapátfalva városban		
	fő	%
Bélapátfalva	228	7,4
Bélapátfalvai Járás	421	4,7
Heves megye	19 467	6,3

A város népességének iskolai végzettség szerinti besorolásáról szintén a 2011-es statisztikai adatok adnak hivatalos áttekintést. Valószínű, hogy a magasabb arányú *roma* lakosság száma a magyarázata annak, hogy a településen a statisztikai adatok alapján magasabb az alacsony végzettségű személyek száma. Mind az országos, de a megyei és a járási adatoknál is alacsonyabb a legalább 8. általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. Még nagyobb a leszakadás a felsőfokú végzettséggel rendelkezők adataiban.

Az Önkormányzat rendszeresen pályázik, hogy a közfoglalkoztatás működjön a településen. Kifejezetten a fiatalok foglalkoztatását segítő program jelenleg nincs, amely ellentmondásos azzal a ténnyel, hogy a településen működő nagyobb cégek, illetve a

közsféra is munkaerő kiánnyal küzd. Ennek oka, hogy a betöltendő állások végzettséghez és sok esetben gyakorlati tudáshoz kötöttek.

2 háziorvosi, 2 fogorvosi valamint 1 gyermekorvosi körzet, 1 mentőállomás működik. Az Egészségházban szemészet, reumatológia, nőgyógyászat, neurológia, ortopédia, fizioterápia, belgyógyászat és elsősegély nyújtó hely működik.

A településen bölcsőde, óvoda és általános iskola is működik, ahova a környékbeli településekről is áthordják a gyerekeket.

Bélapátfalvai Sport Közhasznú Egyesület:

- a település sportkoncepciójához alkalmazkodva sportszolgáltatást biztosít a helyi és környékbeli lakosság számára
- kiemelten célozza az egészségre történő nevelést, egészségmegőrzést, közösség építő sportolást, szabadidősportot.
- 2018-ban megkezdte működését a Bélapátfalvai Tanuszoda
- alapvető feladat a mozgás – sportolás lehetőségének biztosítása minden bélapátfalvai és környékbeli érdeklődő számára, illetve bármely sportág népszerűsítése

Bélapátfalvai Önkormányzati Tűzoltóság:

- Működési területén az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tüzesetek megelőzése;
- tüzeseteknél, a műszaki mentésnél való segítségnyújtás;
- tűzoltás és műszaki mentés hatékony biztosítása.

Bélapátfalva Idegenforgalmáért Közhasznú Egyesület:

- Bélapátfalva és környéke idegenforgalmának fellendítése, szervezése;
- az idegenforgalmat segítő kisvállalkozások szervezése és fejlesztése;
- idegenforgalmi fejlesztések kezdeményezése, tervezése, megvalósítása;
- természeti környezet védelme és népszerűsítése;
- épített kulturális örökség védelme és népszerűsítése.

Bélapátfalvai Cementgyár Horgász Egyesület:

- bélapátfalvai és környékbeli lakosok, érdeklődők, felnőttek és gyermekek számára a horgászat, mint sportág népszerűsítése;
- cél, hogy minél többen folyamatosan horgásszanak, vegyenek részt a Horgász Egyesület életében, az általa szervezett programokban;
- feladatuk a Gyári tó és környezetének folyamatos ápolása, karbantartása társadalmi munka keretében.

Bélapátfalvai Polgárőr Egyesület:

- helyi közrend és közbiztonság védelme;
- rendezvények helyszínének biztosítása.

Bükki Menyecskék Kulturális Egyesület:

- Bélapátfalva város és a Bélapátfalvai Kistérség hagyományainak, népdalkincsének összegyűjtése, feldolgozása;
- színpadi bemutatásra alkalmas előadások keretében és népszerűsítése hagyományőrző programokon keresztül.

Bélapátfalva Cigány Hagyományőrző Egyesület

Bélapátfalva Fejlesztéséért Közalapítvány

Fekete Roma Szívek Kulturális Egyesülete

Heves Megyei Tanács Szakosított Szociális Otthon Szakszervezeti Alapszervezete

Jövő Nemzedéke Gyermek- és Ifjúsági Alapítvány

1.3.4. Bükkszentmárton Község Önkormányzata

Bükkszentmárton (1947-ig Borsodszentmárton) község Heves megye Bélapátfalvai kistérségében. Bekölcétől 6 kilométerre, Egertől 24 kilométer távolságra. 1973-tól közigazgatási szempontból Bükkszentmárton, Mónosbél és Mikófalva is Bélapátfalvához tartozott. 1990-ben nagyközségi önkormányzat alakult Bélapátfalván, Bükkszentmárton és Mónosbél községekkel körjegyzőség formájában.

Bélapátfalvai központtal megalakult a Bélapátfalvai Kistérség Többcélú Társulása, mely ahhoz nyújtott segítséget, hogy egyes szociális és gyermekjóléti feladatokat társulási formában láttak el.

A Bélapátfalvai Kistérség Többcélú Társulása 2012. december 31-én jogutód nélkül megszűnt, 2016. január 1-től Szilvásvárad és Térsége Szociális Társulás formájában látja el a feladatokat.

Bükkszentmárton Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata a települési önkormányzattal közösen több program szervezésében is együttműködik, valamint a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal közösen igyekeznek kezelni a problémákat, valamint a „Hét falu – egy hálózata” program keretében a SZETA alapítvány is tevékenykedik.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást.

A Bélapátfalva és Térsége Gyermekjóléti és Szociális Társulás az egészségügyi ellátásokon kívül szociális és gyermekvédelmi feladatokat egyaránt ellát, amely 2013. január 1-től öt település összefogásában működik. 2016. január 1-től Szilvásvárad és Térsége Szociális Társulás formájában látja el szociális alapszolgáltatási feladatokat.

A szociális alapszolgáltatásokhoz kapcsolódóan a szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, az idősek nappali ellátását (Idősek Klubja), valamint családsegítő szolgáltatást biztosít. Ezeket a szolgáltatásokat általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők, idősek, betegek és a fogyatékkal élők veszik igénybe.

Az itt élők helyben nem tudnak munkához jutni, ezért el kell utazniuk a munkavállalóknak ahhoz, hogy munkát kapjanak. A fiatalok napi ingázása, valamint elvándorlása a jellemző. A mélyszegénységben élőket és a romákat az önkormányzat a közmunkaprogram keretében tudja foglalkoztatni.

Bükkszentmártonban jelen van egy olyan településszegmens, amely a szociálisan hátrányos helyzetűek lakóhelye leginkább. Mivel e térségben a település többi részéhez képest az árak töredékéért lehet telket vagy házat venni, ez a tény mindig a hasonló szociális helyzetűeket vonzza oda. Az itteni életkörülmények több esetben a legelemibb követelményeket is alulmúlják, egészségügyi és komfortszempontból egyaránt, azonban a szociális ellátó rendszer – családsegítő, idősek otthona – remekül működik a településen, ezért hajléktalanok nem élnek itt. Szegregátum a községben nincs.

Heti 1 alkalommal Balaton községből jár át 1 Védőnő, valamint 1 orvosi rendelő is működik, ahol a felnőtteket és a gyermeket egyaránt ellátják.

Az idősek és szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek ellátását a Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központ 2016. január 1-től Szilvásvárad és Térsége Szociális Társulás formájában végzi. A községben bölcsődei, óvodai és általános iskolai ellátás nincs, amely ellátás a gyermekek életkorának megfelelően Bélapátfalván érhető el. A helyi sportegyesület az utánpótlás nevelésben kiemelkedően fontos szerepet játszik a gyermekek és fiatalok szabadidejének hasznos és egészséges eltöltésében, lehetőséget adva minden gyermeknek megkülönböztetés nélkül.

A településen egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezet nem működik, azonban az önkormányzat és a Római katolikus Egyház kapcsolata jó.

Bélapátfalva – Bükkszentmárton - Mónosbél települések közös önkormányzati hivatalt működtetnek, illetve a 3 település együtt alkotja a Köznevelési Intézményfenntartó Társulást és a Gyermekjóléti Szociális Társulást.

Bükkszentmárton Községért Alapítvány

- Az Alapítvány legfontosabb feladata Bükkszentmárton község gazdasági-, kulturális- és sport életének fejlesztése;
- a község lakosainak életkörülményeinek javítása.

Falu(sz)építők Bükkszentmártoni Egyesülete

- Az egyesület célja, hogy a bükkszentmártoni és környező falvak lakossága körében (minden korcsoportban) elősegítsék a családi kapcsolatrendszerek megerősítését, működését annak érdekében, hogy a családok között létrejöjjön egy szomszédságon alapuló természetes védőháló;
- a természetes védőháló eredményeként létrejöjjön egy új közösségi identitás, amely szintetizálja a falvak, a kistérség régi értékeit, hagyományait és a "beköltözők" városias életformáját, és amely erősíti a környék társadalmi kohézióját
- a szomszédsági kapcsolatokon nyugvó természetes védőháló kölcsönös segítséget nyújtson a gyerekek neveléséhez, felügyeletéhez, csökkentse a gyermeces családok terheit
- részlegesen pótolja azokat a helyben hiányzó szolgáltatásokat, amelyek elérése nehézkes és /vagy drága a gyermeces családok számára;
- céljuk, hogy javuljanak a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok munkavállalási esélyei; a (tartós) munkanélküliek, a kisgyerekesek, a nagycsaládosok, az egyszülős családok, a gyesről, a gyedről visszatérők be tudjanak lépni a hivatalos munkaerőpiacra;
- csökkenjen a társadalmi távolság a roma és nem roma lakosság, illetve családok között, a hátrányos helyzetű, szegénységben élő családok mobilitási esélyei javuljanak.
- fontosnak tartják, hogy kialakuljon a serdülők, a fiatalok kötődése a lakóhelyükhöz;

- helyben szerveződő közösségekben felelős testvéri, baráti és társas kapcsolatokat alakítsanak ki, amelyek hozzájárulnak a későbbi tudatos életúthoz, gyerekvállaláshoz, családtervezéshez.

Az Egyesület igyekszik megővni a térség épített és természetes környezetét, ugyanakkor fejleszti a környék idegenforgalmát és turizmusát.

Bükkalja Vadásztársaság:

Tagjai részére kulturált vadászati lehetőséget biztosít:

- tagjai számára vadászatok szervezése,
- a vadászati hagyományok ápolása,
- részvétel - akár egyesületként, akár tagjai közvetlen közreműködése által - az országos és területi vadászati kulturális és érdekképviselői szervezetek munkájában.

1.3.5. Mikófalva Község Önkormányzata

Mikófalva, a Bükk hegységben, az Eger patak felső folyásánál szétterülő kisebb medence nyugati szélén, Egertől 23 km-re fekszik.

Az 1930-as évekig a lakosság zöme földműveléssel foglalkozott, majd az azt követő évektől megemelkedett a bányászok, gyári munkások, vasúti munkások száma. A település fejlődése folyamatos volt, kiépült a villany-, víz-, telekommunikációs-, gázvezeték, valamint a szennyvízkezelő hálózat. Az utak minőségének jó, a belterületi lakó utak közel 100%-a aszfalt burkolattal ellátott.

A teljes infrastruktúra kiépülése ellenére a lakosság száma sajnos folyamatosan csökken; miután helyben nincs munkalehetőség, sokan elköltöznek, illetve az aktív dolgozók zöme is ingázik más településre, amelyet a közlekedés is megnehezít.

A közigazgatási feladatokat 2013. január 1-től közös önkormányzati hivatal keretén belül látják el, melynek székhelye Balaton. Roma nemzetiségű kisebbségi önkormányzat nincs. Jó kapcsolatot ápolnak a térségi civil szervezetekkel, valamint a környező települések önkormányzataival. Esetenként társulás formájában, valamint szolgáltatási szerződés útján végzik közfeladataikat. Közfoglalkoztatás útján igyekeznek segíteni a tartós

munkanélkülieken, akik száma évről évre megközelíti a 10 főt. A település szűkös anyagi helyzete miatt pályázati úton tud fejleszteni, amelyekbe a közfoglalkoztatottakat is bevonják. A mélyszegénységben élőket és a romákat az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben, közfoglalkoztatás útján alkalmazza. A közétkeztetés keretein belül a START közmunkaprogram jóvoltából nagyon jó minőségű, saját termelésű zöldségből készítik az ételeket.

Mikófalván szegregátum nem található, az etnikai konfliktusok nem jellemzőek; a romák teljes jogú tagjai a nem roma faluközösségnek.

A gyermekek számának folyamatos csökkenése miatt a településen bölcsőde nincs, óvoda és általános iskola alsó tagozata azonban működik. Állandó házi orvos és gyermekorvos nincs, a védőnői szolgálat 1 Védőnője részmunkaidőben dolgozik a településen. Sportlétesítménnyel nem, azonban Művelődési Házzal, Könyvtárral és az Ifjúsági Klubbal rendelkeznek. A gyermekjóléti alapellátást, illetve az idősek ellátását a Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központtal való társulás keretein belül látják el.

Mikófalvai Polgárőr Egyesület:

- Legfontosabb küldetésük és feladatuk a bűn- és baleset-megelőzés,
- környezetvédelem,
- a gyermek- és ifjúságvédelem érdekében önkéntes tevékenység kifejtése a társszervekkel, illetve más társadalmi szervekkel.
- Igyekeznek mérsékelni a bűnalkalmak korlátozásával az ismertté vált bűncselekmények számát,
- javítják a közbiztonságot
- erősítik a lakosság, a bűnüldöző és rendészeti szervek közötti bizalmat, illetve együttműködést.

Gyermekeinkért – Falunkért Közalapítvány:

- Az általános iskolai és óvodai oktatás támogatása;
- a faluközösség kulturális és sportéletének fellendítése;
- Díjazzák a szellemi alkotásokat,

- a hősi halottak tiszteletére felállított emlékmű gondozása
- a természetes környezet, valamint az állat- és növényvilág védelme

Mikófalvai Labdarúgó Club:

- A club célja a labdarúgás népszerűsítése,
- eredményességének fokozása,
- élsport, a magas szintű versenysport támogatása, a versenyzés tervezése és szervezése.

1.3.6. Mónosbél Község Önkormányzata

Mónosbél község a Bükk-hegység délnyugati lejtőjén a Bükki Nemzeti Park határán, az Eger-patak völgyében helyezkedik el. A lakosok korábban állattartással valamint a település fölött lévő kőbányában édesvízi mészkő bányászásával foglalkoztak. A hegy alatt lévő nagy mennyiségű víznek köszönhetően a környék vízellátását ez a terület látja el. A XX. század elején épülő Eger-Putnok vasútvonal, valamint a bélapátfalvi Cementgyár, az Egercsehi Szénbánya mónosbéli osztályozója és a tardosi kőbánya egyaránt megélhetést biztosítottak a lakosoknak. Mára a szénosztályozó, a kőbánya és a cementgyár is megszűnt, így a lakosok helybeni munkalehetősége a minimálisra csökkent.

Az Önkormányzat a hátrányos helyzetűek, romák és inaktívak munkaerő-piacra való visszakerülése érdekében közfoglalkoztatással igyekszik segíteni.

A településen csak néhány roma nemzetiségű család él, etnikai konfliktus nem jellemző, roma kisebbségi önkormányzat nincs, szegregátum nincs.

A mélyszegénységben élőknek, időseknek és fogyatékos személyeknek az önkormányzat lakhatási támogatást, gyógyszer-támogatást, tűzifa támogatást, gyermekvédelmi támogatást, továbbá szociális alapszolgáltatásokat – étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás – biztosít. A közétkeztetést a Bélapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény látja el.

A településen 1 felnőtt és 1 gyermek háziorvosi körzet, valamint 1 védőnői körzet működik.

A közösségi élet programjait, szervezését a képviselő testület által megtárgyaltak szerint végzik, pl. családi nap, advent, farsang, nemzeti ünnepek, falunapok.

Az önkormányzat ösztöndíj támogató rendszer (Bursa Hungarica) keretében segíti a közép- és felsőoktatásban résztvevő fiatalokat.

A településen gyermekotthon működik, így az egészségfejlesztéshez, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférést az önkormányzattal közösen végzik. Igyekeznek az idősebb lakosok életét is megkönnyíteni, amelyet egyrészt a Bélapátfalvai Gyermekjóléti és Szociális Intézmény által biztosított szociális étkeztetésen, másrészt az Idősek Napközi Klubján keresztül biztosítanak (Őszirózsa Nyugdíjas Klub).

A településen Gyermekotthon működik, amely jó kapcsolatot ápol az önkormányzattal és a település lakosaival, több rendezvényt is közösen szerveznek. Miután általános iskola nincs, a közművelődési feladatokat is az Otthon látja el.

Mónosbéli Önvédelmi Csoport

- Feladata a bűncselekmények megelőzése;
- a lakosság életfeltételeire kedvezőtlenül ható jelenségek távoltartása, megszüntetése, vagy visszaszorítása.

Mónosbél Községért Alapítvány

- A Mónosbél község közigazgatási területén megvalósításra kerülő közmű beruházások és egyéb önkormányzati fejlesztések támogatása;
- Mónosbél község lakosai közműterheinek csökkentése;
- Mónosbél község területén megtalálható építészeti-, történeti műemlékek, helyi védettség alá tartozó értékek védelme;
- a kulturális örökség és hagyományok ápolása, védelme, az erre vonatkozó tárgyi emlékek összegyűjtése és megfelelő elhelyezése;
- a lakókörnyezet védelme;

- a közrend- és közbiztonság hatékony védelmének elősegítése előadások szervezésével, propaganda-és szóróanyagok terjesztésével;
- a közösségi élet fejlesztése érdekében kulturális-, sport és egyéb rendezvények szervezése, támogatása;
- a községben élő családok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése;
- a községben élő időskorú lakosok segítése, házi gondozói szolgálat szervezése a községi önkormányzattal együttműködve.

Quo Vadis? 2000 Gyermekotthoni Közhasznú Alapítvány Mónosbél

- az Alapítvány célja az állami gondoskodásban élő gyermekek, fiatalok támogatása;
- nevelési tevékenység és a szabadidő hasznos eltöltésének fejlesztése, az ehhez szükséges eszközállomány bővítése a tehetséggondozás, idegen nyelv tanulás, sport, valamint kézműves tevékenység területén;
- másodszakra megszerzéséhez anyagi támogatás;
- üdültetések, táborozások anyagi támogatása;
- az utógondozói ellátásban részesülő fiatalok segítése, önálló életkezdés támogatása;
- krónikus betegségek kezelésével, gondozásával kapcsolatos gyógykezelések támogatása (gyógyüdülés, gyógytábor)

1.3.7. Nagyvisnyó Község Önkormányzata

Nagyvisnyó község a Bélapátfalvai járásában, Szilvásváradtól 5 kilométerre, az Északi-Bükkben fekszik. Lakónépessége 2018. január 1-én 946 fő. Szilvásvárad községgel közös önkormányzati hivatalként működnek együtt.

Az infrastrukturális ellátottság a megyei átlagnál kedvezőbb. 1995-ben a lakások 82%-a vezetékes vízzel, 41%-a vezetékes gázzal rendelkezett. 1997.év elején már teljes körű volt a vízvezetékekkel, illetve szennyvíz-hálózattal való ellátottság (1991-1994. évi beruházás során együtt készült a víz- illetve szennyvízhálózat kiépítése), s a gázfűtéses lakások aránya is 63,3%-ra emelkedett. Jelenleg a lakások 92%-a csatlakozott rá az

ivóvízhálózatra, míg a szennyvízhálózatra 91%. A közterületeken 4 vízkifolyó üzemel. A település alapító tagja a Heves Megyei Regionális Hulladék Gazdálkodási Társulásnak, a kommunális szilárd hulladékgyűjtést és elszállítását a heti egy alkalommal a Városgondozás Eger Kft végzi a társulási szerződés szellemében. 2008 novembere óta beindult a szelektív hulladékgyűjtés is a településen.

A munkanélküliek száma és aránya az elmúlt években csökkent illetve stagnált, amely döntően annak köszönhető, hogy az Önkormányzatnál folyamatban lévő közmunkaprogramok szinte folyamatosak. A megélhetési problémák ellensúlyozására a Szociális törvényben és ennek végrehajtására alkotott önkormányzati rendeletében pénzbeli és természetbeni ellátásokat biztosít, évente legalább egy alkalommal élelmiszersegély osztást szervez, intézményeiben kedvezményes vagy ingyenes étkezést biztosít. A roma lakosság létszáma nem számottevő, szegregátum nincs a településen, etnikai konfliktusok nem jellemzőek. Roma nemzetiségi Önkormányzat nincs a településen. A roma és mélyszegénységben élő lakosok esetében a legnagyobb probléma a munkanélküliség, a nem megfelelő mentális és egészségügyi állapot, valamint az alacsony szocializáció.

A településen 1 háziorvosi – vállalkozási formában – praxis és 1 részmunkaidős védőnő dolgozik, prevenció és szűrőprogramokat eseti jelleggel szerveznek. Az óvodai ellátást Szilvásváradi és Nagyvisnyó Községek Óvodai Társulása által fenntartott Szilvásvárad Manóvár Óvoda nevelési intézményen keresztül biztosítják.

A Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központ 2016. január 1-től Szilvásváradi és Térsége Szociális Társulás formájában látja el a szociális alapszolgáltatási feladatokat, Szilvásváradi, **Nagyvisnyó**, Balaton, Bekölce és Mikófalva településeken.

A Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központ az alábbi szolgáltatást nyújtja Nagyvisnyó Községben:

Gyermekjóléti alapellátás:

- a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésnek elősegítése;
- a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése;
- a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése;

- információnyújtás, tájékoztatás a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, hozzájutás segítése;
- családtervezési, pszichológiai, nevelési egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez hozzájutás megszervezése;
- válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítség, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmenet otthonában igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutás szervezése.

Családsegítés:

A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzetre vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése; az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátások, szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezése; családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése.

Házi segítségnyújtás:

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házi segítségnyújtás keretében szociális segítséget vagy személyi gondozást szükséges nyújtani. A Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központ Szilvásvárad és Nagyvisnyó községek közigazgatási területén látja el a házi segítségnyújtás feladatait.

A település legnagyobb munkáltatója az önkormányzat. A jelenlegi gazdasági helyzet, a munkahelyek hiánya, a munkanélküliség miatt egyre nagyobb igény mutatkozik a szociális -, család- és gyermekjóléti szolgáltatások iránt. Jellemzően az életviteli-, anyagi-, foglalkoztatással kapcsolatos-, családi kapcsolati-, gyermeknevelési és mentális problémák halmozódása érzékelhető.

Nagyvisnyó Polgárőr Egyesület:

- Nagyvisnyó község lakóinak és területének védelme;
- a közrendre, közbiztonságra, a környezetvédelemre, köztisztaságra veszélyes cselekmények, magatartások elleni fellépés és a bűnmegelőzés segítése, annak érdekében lakossági propaganda kifejtése.

Nagyvisnyó Ifjúságáért Közalapítvány:

- az ifjúság és faluközösség kulturális életének fellendítése;
- az ifjúság egészséges életmódra nevelésének elősegítése;
- a település könyvtárának fejlesztése,
- az Általános Művelődési Központon belüli oktatás segítése, támogatása, programok szervezése.

Örökség Alapítvány: :

- az "elmaradott", kevésbé népszerű és ismert települések értékeinek bemutatása, ismertségének növelése;
- a már feledésbe merülő népzenei hagyományok felelevenítése, anyaggyűjtés a közvetlen környezetből;
- az előző két tevékenységből származó információkat felhasználva olyan iskolai rendezvények, események, táborok szervezése, melyek lehetővé teszik, hogy a fiatalok megismerjék a közvetlen környezetükben lévő értékeket, tiszteljék azt és vigyázzanak rá.

1.3.8. Szilvásvárad Község Önkormányzata

Szilvásvárad Heves megye északi csücskében a bélapátfalvai járásban helyezkedik el, mely a 290/2014. (XI.26.) Korm. rendelet szerint kedvezményezett járások közé tartozik. Egertől 30 km-re, Budapesttől 160 km-re található.

A település leginkább az idegenforgalmáról híres, itt van a világhírű lipicai ló, illetve a turisztikai szempontból kiemelt jelentőséggel bíró Szalajka-völgy és pisztrángtenyészet. A településre látogató turisták száma megközelíti az évi 700 ezer főt, mivel a régió leglátogatottabb vidéki turisztikai helyszíne.

Autóval a 2508-as számú úton közelíthető meg, valamint az Eger-Szilvásvárad között közlekedő vasúttal. A tömegközlekedést többnyire az Agria Volán Zrt. buszai biztosítják.

A településen a lakónépesség korösszetétele a régiós átlagtól eltérő, mert a fiatalabb korosztály 0-18 év 16%-kal magasabb, mint a megyei átlag, ami annak eredménye, hogy az önkormányzat fiatalbarát-családbarát közszolgálatot végez, valamint az elmúlt években a járás legdinamikusabban fejlődő településévé vált és vonzó környezetet alakított ki az itt élők és ide települők számára. Az önkormányzat jól működteti közfunkciójú intézményrendszerét, támogatja a vállalkozási célú fejlesztéseket és saját tulajdonú intézményeiben is meghatározó léptékű beruházásokat, fejlesztéseket hajt végre.

A település intézményi és infrastrukturális ellátottsága megfelel a hasonló méretű és adottságú településekéhez. Óvoda és általános iskola biztosítja a gyermekek oktatását, nevelését. A községi könyvtár az iskola épületében található. Az egészségügyi alapellátást 2 háziorvosi, 1 fogorvosi, és 1 védőnői körzet biztosítja. A községben gyógyszertár, posta, takarékszövetkezet, valamint számos kereskedelmi és vendéglátó egység üzemel. Az önkormányzati úthálózat döntő része kiépített, a mobiltelefon és szélessávú informatikai hálózat mindenki számára elérhető.

A korábban mezőgazdasági jellegre épülő foglalkoztatás csökkent, az önkormányzaton kívüli nagyobb gazdálkodó szervezeteken túl a kereskedelmi és a szolgáltató ipari egyszemélyes, vagy családi vállalkozások dominálnak. A település meghatározó szektora a turizmus, ahol a munkavállalók 35%-a kap munkát, illetve kiemelhető az Egererdő Zrt. és

az Állami Ménesgazdaság is. Az önkormányzat évek óta részt vesz a közmunkaprogramban. Országosan is kiemelkedő turisztikai vonzerejének és természeti adottságainak köszönhetően Szilvásvárad gazdasági és munkaerő-piaci pozíciója folyamatosan fejlődik.

A *Szilvásvárad Szociális Szolgáltató Központ* 2016. január 1-től Szilvásvárad és Térsége Szociális Társulás formájában látja el az alábbi feladatokat:

- családsegítés és gyermekjóléti szolgálat az új szabályoknak megfelelően, mint közös hivatalok székhely szerinti települési önkormányzata: *Szilvásvárad, Balaton*;
- házi segítségnyújtás: *Szilvásvárad, Balaton, Bekölce, Mikófalva, Nagyvisnyó*;
- szociális étkeztetés: *Szilvásvárad, Balaton, Bekölce, Mikófalva, Nagyvisnyó*;
- nappali ellátás: *Szilvásvárad, Balaton, Bekölce, Mikófalva, Nagyvisnyó*.

Bölcsődei ellátás nincs a településen, legközelebb Bélapátfalván érhető el. Az óvodai ellátást Szilvásvárad és Nagyvisnyó Községek Óvodai Társulása által fenntartott Szilvásvárad Manóvár Óvoda nevelési intézményen keresztül biztosítják.

Nagyvisnyó községgel közös önkormányzati hivatalt hoztak létre az önkormányzatok működésével, valamint a polgármesterek vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására.

A közösségi és kulturális élet élénk; tavasztól ősziig számos programot, tematikus napot, sportrendezvényt (pl. kutyakiállítás, fogathajtó versenyek, lovas torna), hagyományőrző, kulturális, gasztronómiai napokat szerveznek, azonban megfelelő források hiánya miatt ezen programok szervezése sok esetben nehézségekbe ütközik.

A roma és egyéb nemzetiség számára vonatkozó hivatalos felmérés 2011-ben, a népszámlálás alkalmával készült, mely szerint a településeken élő nemzetiségek közül a romák aránya nem tekinthető jelentősnek – csupán néhány család - arányuk jóval a megyei átlag alatt marad. A településen szegregátum nincs, etnikai konfliktusok nem jellemzőek, roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

A közmunkaprogramban az önkormányzat is részt vesz.

Az önkormányzat szoros kapcsolatot ápol a helyi egyházakkal és civil szervezetekkel, amely főleg anyagi támogatásban, valamint a különféle programok szervezésében való

közreműködésben, az alkalmazottak önkéntes munkájában nyilvánul meg. Évente több alkalommal rendez a lakosság számára közösségi programokat.

Közösségi Ház:

- Közművelődési programok, egészségfejlesztő programok, ifjúsági közösségi programok szervezése;
- a lakosság, illetve vállalkozások információhoz való hozzájutásának elősegítése;
- helyi civil szervezetek és nem formális közösségek számára a működésükkel kapcsolatos programok megvalósítása;
- egymás melletti működésének is teret biztosít a kulturális funkciók mellett többféle munkaszervezetnek, közszolgáltatásnak.

Farkasvölgy Vadásztársaság:

- A vadgazdálkodást és a vadászatot a mező,- és erdőgazdálkodás érdekeivel, valamint a környezet,- és természetvédelemmel összhangban gyakorolja;
- tagjai részére biztosítja a sportvadászati lehetőséget;
- elősegíti a vadászat, vadgazdálkodás társadalmi elismertetését és a vadászati kultúra ápolását;
- előmozdítja tagjai egyesületi életre nevelését, ennek érdekében rendezvényeket tartanak, valamint igyekszik minden módon segíteni a szabadidő hasznos eltöltését.

Pisztráng Szilvásváradi Közhasznú Horgászegyesület:

- Az egyesület célja és feladata a szilvásváradi Szalajka Patak tisztán tartása;
- a patak és környezetének védelme, medrének tisztítása, környezetének karbantartása,
- halak nevelése,
- árvízkarok megelőzése,
- horgászattal összefüggő sportrendezvények szervezése.

IRISZ Művészeti, Sport, Természetvédelmi Alapítvány:

- A Szilvásvárad Jókai Mór Általános Iskola alapítványaként kiemelt feladata támogatni a gyermekek és felnőttek képző- és iparművészeti érdeklődésével, esztétikai ízlésfejlesztésével, fokozásával foglalkozó kezdeményezéseket;
- a társművészeteket bemutató eseményeket;
- egyéb kulturális, oktatási, tudományos, kutatási, környezetvédelmi, természetvédelmi, műemlékvédelmi célkitűzéseket;
- a diák- és tömegsportot;
- a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel és a határon túli magyarsággal kapcsolatos előbbi célok megvalósítását egy tartalmasabb életért, elsősorban - de nem kizárólagosan - Szilvásvárad községhez kötődve.

Szilvásvárad Idegenforgalmi Egyesület:

- az egyesület Szilvásvárad turizmusának hatékony működését, annak fejlesztését igyekszik elősegíteni
- tagjai a községben üzemelő szálláshelyek és minőségi vendéglátást biztosító szolgáltatók, valamint egyéb turisztikai szolgáltatók (kereskedelmi egységek, bazárosok, kerékpárkölcsonzó, kalandpark, sípálya üzemeltető, bobbólya üzemeltető, pályázati tanácsadó, stb.) túlnyomó többsége;
- elkötelezettek a minőségi szolgáltatások iránt;
- rendezvényeket szerveznek, valamint reprezentálja a nagyközönség felé a desztinációt (pl. Utazás Kiállítás);
- kapcsolatot tart a releváns szakmai szervezetekkel;
- legfontosabb célja a termékfejlesztés és a kommunikáció eszközeivel minél több turistát vonzzon Szilvásváradra, valamint hogy emelje a szolgáltatások színvonalát.

Szilvásvárad Polgárőr Egyesület:

- legfőbb feladatuk Szilvásvárad község lakóinak és területének védelme;
- bűncselekmények megelőzése;

- közrendre, közbiztonságra, köztisztaságra veszélyes cselekmények, magatartások elleni fellépés;
- a bűnmegelőzés érdekében lakossági propaganda kifejtése és a vagyonvédelem érdekében önkéntes tevékenységet kifejtő lakosok, állampolgárok és szervezetek összefogása, rendszeres működésük összehangolása.

Szilvásvárad Szarvasgombász Egyesület:

- a Szilvásvárad környékén, illetve a Bükk hegységben található szarvasgomba fajok és lelőhelyek általános védelme, szakszerű kezelése, megismerésüknek és fenntartható használatuknak elősegítése, a fajt veszélyeztető tényezők feltárása, a károsodások megelőzése, csökkentése.
- a szarvasgombák gyűjtésének, ültetvényes szaporításának, feldolgozásának és hasznosításának elősegítése, ismeretterjesztés és népszerűsítés, a tudományos kutatás elősegítése.
- a szarvasgomba gasztronómiai jelentőségének megismertetése, történelmileg a "régii" rangjára történő emelése.
- a természetvédelmi oltalommal kapcsolatos jogi szabályozás kialakításának és végrehajtásának elősegítése.
- a szarvasgomba hazai történetének feltárása, ápolása és népszerűsítése.

Szivárvány Énekkar:

- a község idős embereit tömörítő civil szervezet nemcsak Szilvásváradon, hanem a környék településein is szívesen lépnek fel népdalokból álló műsorokkal.

Szilvásvárad Sportegyesület:

- érdeklődők számára biztosítja a sportolási lehetőséget több szakágban: sí- és snowboard, tenisz, íjászat, kerékpár, autósport)

1.3.9. Egercsehi Község Önkormányzata

Egercsehi Heves megye északi részén az Ózd-Egercsehi medencében, a Mátra és a Bükk lábánál, Egertől északra 23 km-re található. Közúton közelíthető meg, a legközelebbi vasútállomás a Szarvaskő-Putnoki vasútvonalon Szarvaskő. A megyeszékhely és a település között autóbuszjárat közlekedik. Észak-magyarország legjobb minőségű szenét adó bányája 1990-ig az itt és a környéken élők megélhetését biztosította.

A településen jelentősebb ipari üzem nem található, mezőgazdasága nem jelentős. A lakosság jövedelmi viszonyai szűkösek, sok a segélyből és támogatásból részesülők száma. Az ivóvíz, szennyvíz, villany, gáz- és telefonhálózat kiépített, valamint térfigyelő kamerarendszer működik.

Az önkormányzat 2012.december 31-ig körjegyzőségként működött Szúcs és Bekölce településekkel, 2013., január 1-től Közös Hivatalt hozott létre Szúcs és Egerbocs Önkormányzatokkal.

A gyermekjóléti alapszolgáltatások feladatait Egercsehi-Bátor-Egerbocs-Szúcs *Gyermekjóléti és Szociális Intézményfenntartó Társulás* által alapított *Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ* látja el. Az alapvető egészségügyi, háziorvosi ellátás *Egercsehi-Szúcs Társulás* keretében, a fogorvosi ellátás *Egercsehi-Szúcs-Bekölce Társulás* keretében Egerben érhető el.

A település több Egyesületnek, Társulásnak a tagja; tagönkormányzata a *Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulásnak*, amely 70 települési önkormányzat együttműködésével jött létre. A község nagy múltú bányászfalu, ahol saját Bányász kör működik. Természetesen tagjai a *Magyar Bányásztelepülések Országos Szövetségének*. Tagja az *Eger Környéki Kistérségi Óvodák Egyesületének*, valamint a *Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének*.

A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. 2007-ben sor került a telepen élő roma lakosok integrációjára, amelyhez pályázati forrást nyertek. A program sikeres volt, jelenleg Egercsehi község nem rendelkezik szegregátummal. A szociális rendszer jól működik, amely ellátásokhoz minden lakos hozzájuthat. A közfoglalkoztatási program évek óta működik.

4. táblázat: Közfoglalkoztatottak száma 2010-2017. Egercsehi

Közfoglalkoztatás	Fő
2010	38
2011	69
2012	41
2013	51
2014	42
2015	45
2016	50
2017	56

A környéken a közúthálózat megfelelően kiépített, jól megközelíthető a település, az autóbusz közlekedés rendszeres, azonban a települések közötti közlekedés, átjárhatóság nehézkes. A településen belül a közutak és járdák minősége kifogásolható.

Felnőtt és gyermekorvosi rendelő, védőnői szolgálat, valamint családsegítő szolgálat működik, fogászati ellátás helyben sajnos nem megoldott.

A gyermekjóléti alapszolgáltatásokat a Hevesaranyos –Bátor – Egerbakta – Egerbocs – Egercsehi - Szúcs *Gyermekjóléti és Szociális Intézményfenntartó Társulás* által alapított *Gyermekjóléti és Szociális Szolgáltató Központ* látja el.

Az önkormányzat Könyvtárat és közösségi színteret biztosít a település polgárai szükségleteinek figyelembe vételével. Együttműködik egyházakkal, klubokkal, önszerveződő közösségekkel.

Egercsehi Polgárőr Egyesület:

- feladata a közrend és közlekedésbiztonság, a bűncselekmények és balesetek megelőzése;
- gyermek és ifjúságvédelem,
- környezetvédelem érdekében önkéntes társadalmi munka;
- a bűnalkalmak korlátozásával az ismertté vált bűncselekmények számának mérséklése;

- közbiztonság javítása,
- a lakosság és a bűnüldöző, valamint a rendvédelmi szervezetek közötti bizalom és együttműködés erősítése;
- a társadalmi munkában végzett bűnmegelőzési, közbiztonsági, megelőző, vagyonvédelmi, a gyermek- és ifjúságvédelmi baleset megelőzési és a környezetvédelmi tevékenység népszerűsítése, az e tevékenységekre vonatkozó ajánlások, javaslatok véleményezése, kidolgozása és közvetítése.

Egercsehi Bányász Baráti Kör Egyesület:

- Célja, hogy a bányászat minden ágazatának helyi és országos emlékeit felderítse, ápolja, megőrizze, és bemutassa;
- céljai elérése érdekében szervezetileg összetartja a térség bányászatához még kötődő személyeket, szervezeteket;
- működésével biztosítja a térség bányászatának minél teljesebb felderítését, az emlékek gyűjtését, rendezését, dokumentálását, majd történetének megírását és megjelentetését;
- az üzemi balesetben elhunytak névsorának felderítését és megörökítését;
- a térség bányászatának központjában a bányászati emlékhely és környezet fejlesztését, a nevezetes helyeken pedig emlékeztető műtárgyak (emlékmű, tábla, oszlop, jelzés stb.) elhelyezését;
- kapcsolattartást a hasonló jellegű civil szervezetekkel, különösen az Országos Magyar - Bányászati és Kohászati Egyesülettel, valamint oktatási és kulturális intézményekkel;
- a bányászati tevékenység térségre gyakorolt hatásainak elemzése, célszerűen minden arra alkalmas - és saját szervezésű - rendezvényen ismertetésre kerüljön
- térségi bányászati gyűjtőhely(ek) megteremtését és fejlesztését, amely az országos rendszerhez jól illeszkedik.

Egercsehi Általános Iskoláért és Tanulóiért, Óvodáért és Óvodásaiért Közalapítvány:

- Feladata Egercsehi községben az oktató - nevelő munka módszertani feltételeinek és eszközeinek fejlesztése, kiemelten az idegen nyelv és számítástechnikai oktatás területén;
- az iskola tehetséges tanulóinak támogatása tanulmányi fejlődésük érdekében
- a tanulmányi és sportversenyeken való részvétel feltételeihez való hozzájárulás;
- a tanulók szabadidős tevékenységének és táboroztatásuknak a támogatása
- az iskola mellett az alapítvány támogatni kívánja a közös közigazgatású helyi óvoda gyermekeit is;
- minden olyan iskolai, óvodai események, eszközfejlesztések támogatása, mely az adott tanév során felmerülhetnek a tantestület, óvodavezetés részéről;
- minden olyan kezdeményezés, ötlet támogatása, mely a gyermekek segítségét szolgálja.

1.3.10. Szúcs Község Önkormányzata

Szúcs település a Mátra és Bükk hegység között egy kis völgyben található, neve a szláv eredetű Zuch szóból ered. A község két egymástól teljesen különböző részre osztható - egyik az úgynevezett Faluközpont, másik a Szúcs-bányatelepnek nevezett terület, amely a XX. század elején épült a kőszénnek köszönhetően, kifejezetten bányászok részére. 2017-es adatok alapján a bányatelepen (szegregátum) 50 lakás található, amelyben 120-150 fő él kedvezőtlen körülmények között. A közműellátottság hiányos, a lakások nagy része komfort nélküli, elhanyagolt, bolt a kb. 2 km-re lévő faluközpontban érhető el. Az infrastruktúra jó, a település könnyen megközelíthető, a buszközlekedés szervezett, egyaránt elérhető Bélapátfalva és Eger is. A település környékén lévő másodrendű úthálózat azonban felújításra szorul.

A település másik részén található a községháza, templom, temető, óvoda, valamint egy vegyesbolt. Az épületek – Polgármesteri Hivatal, Művelődési terem, óvoda – jó állapotúak, valamint a gyalogos járdákat 2014-ben felújították. Iskola és posta a szomszédos Egercsehi községben érhető el a lakosok számára. A felnőtt és gyermekorvosi

ellátás az Egercsehi-Szúcs közös társulás keretein belül helyben megoldott 1 orvos és 1 szakasszisztens segítségével.

Sportlétesítmény, tornaterem sajnos nincs.

A lakónépesség száma 406 fő (2018.január 1.), összetételét tekintve magas a roma nemzetiségi aránya, amelyből következik, hogy a legtöbben maximum 8 általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A településre az előregedés jellemző, az összlakosság kb.1/5-e nyugdíjas.

Az önkormányzat 2012. december 31-ig körjegyzőségben működött Egercsehi és Bekölce községekkel, 2013. január 1-től Egercsehi és Egerbocs községekkel Közös Hivatalt alkot. 2006. októberben megalakult a Szúcs Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely a helyi települési önkormányzattal közösen igyekszik a roma kultúrát és a roma hagyományokat megőrizni és fenntartani . A roma lakosság nagy aránya ellenére a lakosság körében nem jellemzőek a nagyobb etnikai konfliktusok.

A gyermekjóléti alapszolgáltatások Egercsehi-Szúcs-Bekölce társulás keretein belül alapított Alapszolgáltatási Szociális Központ biztosítja 2016. január 1-től. Az önkormányzat tagja a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulásnak, az Eger Tarnavölgyi Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulásnak, és a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének.

A településen a mélyszegénységben élők valamint a roma lakosság Szúcs-bányatelepen élnek. 2007-ben pályázat keretein belül lehetőség volt a telepen és környezetében élők szegregáltságának megszüntetésére, lakhatási, kulturális és szociális integrációjára. A program keretében integrált oktatás is megvalósult az Egercsehiben működő iskolában. A közfoglalkoztatás keretein belül is ezen csoportokat alkalmazza az önkormányzat.

Szúcs Községért Egyesület:

- közvélemény formázása, széleskörű tájékoztatása;
- oktatási tevékenység népszerűsítése;
- a sport és az egészség életmód népszerűsítése, sportklub megalakítása;

- önkormányzattal való szoros együttműködés;
- kulturális, szabadidős programok szervezése, rendezvények támogatása;
- kulturális örökség megelőzése, hagyományőrzés;
- a település fejlődésének előmozdítása;
- környezetvédelem

5. táblázat: Regisztrált munkanélküliek a konzorciumhoz tartozó települések vonatkozásában– 2018. 3. negyedév

Település	Regisztrált munkanélküliek száma 2018. július (fő)	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek száma 2018.július (fő)	Rendszeres szociális segélyben részesülő regisztrált munkanélküliek száma, 2018. július (fő)	8 általánosnál kisebb végzettségű regisztrált munkanélküliek száma, 2018. 3. negyedév (fő)	Általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek száma, 2018. 3. negyedév (fő)	Szakt munkásképzőt végzett regisztrált munkanélküliek száma, 2018. 3. negyedév (fő)	Szakközépiskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek száma, 2018. 3. negyedév (fő)	Főiskolai végzettségű regisztrált munkanélküliek száma, 2018. 3. negyedév (fő)	Egyetemi végzettségű regisztrált munkanélküliek száma, 2018. 3. negyedév (fő)
Balaton	51	16	18	2	14	11	12	2	2
Bekőlce	29	7	8	1	13	7	2	0	0
Bélapátfalva	99	28	28	1	33	29	16	5	0
Bükkszentmárton	20	5	10	5	8	2	0	1	1
Mikófalva	36	6	6	0	15	5	6	0	0
Mónosbél	11	3	3	0	3	3	2	2	0
Nagyvisnyó	41	11	7	0	8	13	9	1	0
Szilvásvárad	42	14	9	2	10	17	8	2	1
Egercsehi	68	16	33	3	33	20	5	2	0
Szúcs	48	7	27	10	27	8	2	0	0

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A konzorciumi partnerek területén is jelentkezik – az országos trendeknek megfelelően – a munkaerőhiány. Elsősorban olyan területeken, ahol munkatapasztalatra, szakképzettségre és a munkamorál meglétére van szükség. A helyi munkaerőpiac nem óriási és alapvető problémákkal küszködik, hanem a további magasabb foglalkoztatottság elérésének gátjait kell felszámolni. Ezek természetesen elsősorban a munkaképesség növelésére vonatkozó képzésekkel, programokkal függenek össze, de érintik a munkaképes lakosság motiváltságát, családi hátterét is.

6. táblázat: A Konzorciumi településeken lakó népesség munkaerő-piaci státusza 2018.I-IX.hó vonatkozásában

Település	Regisztrált álláskeresők hóvégi számának átlaga	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának napi átlaga	Regisztrált álláskeresők + Közfoglalkoztatottak	Aktív korú (15-64 éves) népesség	a 15-64 éves népesség %-ában		
					Regisztrált álláskeresők	Közfoglalkoztatottak	Álláskeresők+ Közfoglalkoztatottak
BALATON	46	29	75	692	6,60	4,22	10,82
BEKÖLCE	35	33	68	426	8,27	7,70	15,97
BÉLAPÁTFALVA	106	40	146	1990	5,34	2,02	7,36
BÜKKSZENTMÁRTON	20	8	28	200	10,00	4,17	14,17
MIKÓFALVA	29	11	41	474	6,14	2,42	8,56
MÓNOSBÉL	11	5	17	261	4,34	2,03	6,38
NAGYVISNYÓ	37	36	73	672	5,56	5,36	10,92
SZILVÁSVÁRAD	46	40	86	1105	4,16	3,60	7,76
EGERCSEHI	80	26	106	888	8,97	2,93	11,90
SZÚCS	47	32	79	289	16,11	11,12	27,23

Forrás: Heves Megyei Kormányhivatal

1.4. HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOK: NEET FIATALOK

A fiatalok főként a munkalehetőségek hiánya miatti elvándorlása rövid és hosszú távon is veszélyezteti a települések jövőjét. A települést elöregedése is problémaként sújtja, mely meghatározza mind a gazdasági, mind pedig az egészségügyi helyzetét is. A lakosság helyben tartását elsősorban a fiatal lakosság megtartásával lehet elérni. Ha a kistelepülések vonzóak lesznek a fiatalok számára, akkor a települések hosszú távon életben maradhatnak.

A munkanélküli (azaz munkába állásra készen álló és aktívan munkát kereső) fiatalok csoportján kívül van a fiataloknak egy másik nagy és fontos csoportja is, akiknek kevesebb a motivációjuk az önálló kezdeményezésre, és ezért még nehezebb számukra a munkaerő-piacra való belépés. Az ilyen inaktív, oktatásban és képzésben sem részesülő fiatalokat nevezik inaktív **NEET – fiataloknak (not in education, employment or training)**. A két csoport (azaz a „munkanélküli” és az „inaktív”, 15 és 24 év közötti NEET - fiatalok) együttesen alkotják a „NEET - fiatalok” jól elkülöníthető csoportját. A NEET - fiatalok aránya a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok százalékos aránya a teljes fiatal népességben belül, a fiatalok munkanélküliségi arányához hasonlóan.

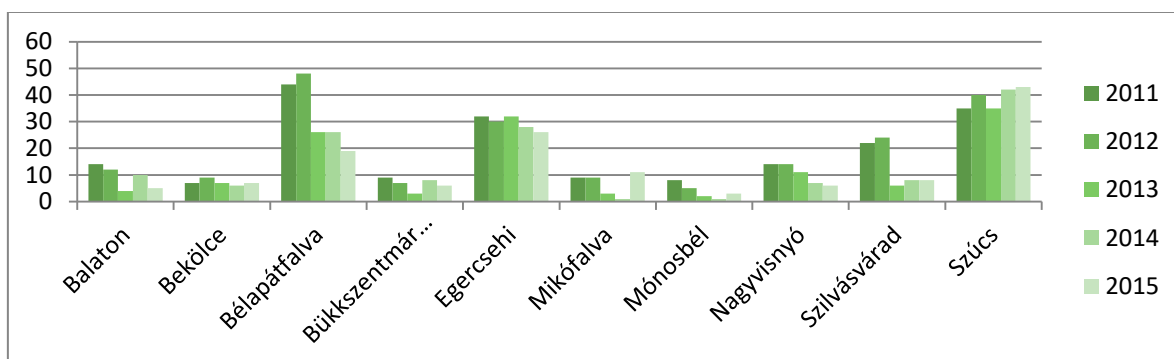
Ez elsősorban abban különbözik az ifjúsági munkanélküliségi rátától, hogy a NEET - fiatalok aránya figyelembe veszi az „inaktív” fiatalok népes kategóriáját is. A NEET - fiatalok aránya ezért százalékban kifejezve alacsonyabb az ifjúsági munkanélküliségi rátához képest, abszolút értékben viszont nagyobb a NEET - népesség, mint a munkanélküli népesség.

2017 őszén elindult az IfYOUSági Paktum, azaz a magyarországi Pact4Youth kezdeményezés, amely a NEET fiatalok oktatásban való részvételét, illetve munkaerő-piaci integrációját segíti elő.

NEET fiatalok száma a konzorciumi településeken

Település	2011	2012	2013	2014	2015
Balaton	14	12	4	10	5
Bekölce	7	9	7	6	7
Bélapátfalva	44	48	26	26	19
Bükkszentmárton	9	7	3	8	6
Egercsehi	32	30	32	28	26
Mikófalva	9	9	3	1	11
Mónosbél	8	5	2	1	3
Nagyvisnyó	14	14	11	7	6
Szilvásvár	22	24	6	8	8
Szúcs	35	40	35	42	43

Forrás: HEEFT

2. IGÉNYFELMÉRÉS

A projektben megvalósításra kerülő programok, tematikák kidolgozásához elengedhetetlen az érintett településeken élők szükségleteinek feltárása. Ahhoz, hogy a valós igények kerüljenek kielégítésre a közvetlenül és közvetetten érintett szereplők problémáit, véleményét szükséges megismerni. Ehhez az egyik legjobb módszer egy igényfelmérés vagy célcsoport elemzés elkészítése.

Balaton Község Önkormányzata vezetésével a „TOP-1.5.3-16 – Komplex humán erőforrás fejlesztés a bélapátfalvi járásban” című pályázat innovatív tematika kidolgozásához kapcsolódóan kérdőíves felmérést végeztünk a konzorciumi települések lakossága, valamint az intézményekben dolgozók körében.

Összesen 21 db kérdőív érkezett vissza, amelyből 15 db-ot a lakosságtól, míg 6 db –ot szervezetektől kaptunk.

A lakosokra vonatkozó kérdéssor első része demográfiai kérdésekből állt.

11 nő és 4 férfi adott választ kérdéseinkre, melyből leszűrhető, hogy a nők szívesebben válaszolnak, életkorukat tekintve 27-64 év közöttiek.

Családi állapotukat tekintve 53,3% (8 fő) házastársi kapcsolatban, 6,67%(1 fő) elvált, 26,67% (4 fő) élettársi kapcsolatban, 13,33% (2 fő) nőtlen/hajadon. A konzorciumi települések közül 6 településről kaptunk adatokat: 6 fő balatoni, 3 fő bélapátfalvai, 2 fő nagyvisnyói, 1 fő egercsehi, 1 fő szilvásváradai és 1 fő bekölcei lakos.

Legmagasabb iskolai végzettségüket megvizsgálva legnagyobb számban (46,67 %) a szakközépiskolai/gimnáziumi végzettséggel és felsőfokú végzettséggel (26,67%) rendelkezők válaszoltak kérdéseinkre, míg 1 fő 8 általános iskolai végzettséggel, 1 fő szakiskolával, 2 fő szakmunkásképzővel.

4 fő kivételével mindannyian dolgoznak, azonban érdekességként megjegyeznénk, hogy a nem dolgozók közül valamennyien szakiskolát/szakmunkásképzőt végeztek.

Következő kérdésünk a megfelelő munkahely megtalálására vonatkozott, ahol a megkérdezettek nagyrészt a az életkort, és a közlekedési nehézségeket választották. Ha lehetőségük lenne saját életük változtatásra 1-1 válasz esetében megfelelő környezettel és megfelelő munkahellyel rendelkezne, azonban a többiek szorgalmasabban, vagy mást tanulnának. A kérdőíven a „Van olyan szakma, amelyet szívesen megtanulna?” kérdésre „igen”-nel válaszolók közül konkrét szakmákat jelöltek meg.

Céljai elérése érdekében többen jelezték, hogy szívesen befejeznék a 7-8. osztályt, valamint szívesen részt vennének önismereti beszélgetésen, karrier tanácsadáson, álláskeresési technikák alkalmazásán, foglalkozás és szakmaválasztási ismereteken, üzemplátogatáson.

Felmérésünket a konzorcium területén működő Egyesületeknek, Civil szervezeteknek, Önkormányzatoknak is megküldtük, amelyre 6 db kitöltött kérdőív érkezett vissza. A választ adók 66,7%-a (4 db), Önkormányzatnál, 33,3%-a (2 db) Egyéb szervezetnél dolgozik. A tevékenységi körüket tekintve 2 fő jelölte meg a foglalkoztatás/képzés/oktatást, 1 fő az egészségügyet, 1 fő a sportot, 1 fő a szociális és egyéb, valamint 1 fő a szociális, érdekvédelem és a foglalkoztatás/képzés/oktatás témakörét.

Harmadik kérdésünknel arra voltunk kíváncsiak, hogy mely célcsoportoknak szolgálnak; 2 fő a közfoglalkoztatottaknak, 1 fő a családoknak, 2 fő minden célcsoportnak, 1 fő a 25 év alatti fiataloknak.

A 6 szervezet közül egyik sem tagja más, országos vagy regionális szervezetnek, azonban létszámuk alapján van egész kicsi – 1 db 10 fő alatti, 4 db 11-30 tagot számláló, illetve 1 db 51-70 fő közötti, amely viszonylag nagyoknak mondható.

3 szervezet nem végez semmilyen közösségfejlesztési/kulturális/oktatási/képzési tevékenységet, 3 szervezet viszont igen, amelyek az alábbiak: közfoglalkoztatás, közösségfejlesztés/ kulturális tevékenység, illetve továbbképzés.

Céljaik elérése érdekében 2 szervezet jelenleg is együttműködik más szervezetekkel, 2 szervezet még nem, de nagyon szívesen együttműködné, 2 szervezet pedig nem működik együtt és nem is szeretne a későbbiekben sem.

A szorosabb együttműködés kialakításához fontosnak tartják az összetartozás erősítését, közösségfejlesztést, kulturális tevékenységet, tájékoztatást valamint a konkrét feladatok ismertetését.

Utolsó kérdésünk arra irányult, hogy van-e olyan megvalósítandó ötletük, amelyet alkalmazni lehetne a hátrányos helyzetű/mélyszegénységben élők/ romák életminőségének javításának elősegítése érdekében. Csupán 2 szervezet képviselője válaszolt, amely a településeken élő hátrányos helyzetű csoportokra nézve nem igazán jelentenek pozitív visszacsatolást – 1 esetben elvonná a segélyeket és elküldené őket dolgozni, a másik megkérdezett csupán megjegyezte, hogy „dolgozni kellene nekik is” !

3. CÉL MEGHATÁROZÁSA

A Helyi Emberi Erőforrás Fejlesztési Terv, helyzetfeltáró és igényfelmérő részek, illetve különböző háttér tanulmányok alapján kerültek meghatározásra céljaink, melyek eléréséhez kidolgoztuk a szükséges tematikákat. Programjaink valós igényeket tárnak fel és problémákra reflektálnak, melyek összhangban állnak az EFOP-1.5.3 pályázati konstrukció céljaival. A megvalósítás helyszíne munkanélküliségi trendjeit illetően az ország leghátrányosabb területei között szerepel, ennek megfelelően speciális foglalkoztatási igényekkel és lehetőségekkel rendelkezik. A fentiekben megfogalmazott célokra alapozva készítettük el tematikánkat. A Felhívásban meghatározott elvárásokat figyelembe véve a projekt célcsoportja Balaton, Bekölce, Béalápátfalva, Bükkszentmárton, Mikófalva, Mónosbél, Nagyvisnyó, Szilvásvárad, Egercsehi, Szúcs, mint célterületek lakossága. A teljes lakosságon belül - a helyi esélyegyenlőségi programban meghatározott esélyegyenlőségi célcsoportokra tekintettel is - meghatározásra kerültek azon potenciális csoportok (HH csoportok: mélyszegénységben élők, nők, romák, NEET fiatalok, fogyatékkal élők...) melyeket a projekt középpontjába állítunk. Célunk, hogy ezen célcsoportok közül most a NEET fiatalok számára készítsünk el egy módszertan, mely az EFOP-1.5.3 pályázati konstrukció céljait szem előtt tartva került kidolgozásra, hogy segítségével elfoglalhatják helyüket a munkaerőpiacon. Az önkormányzatok által rendelkezésre bocsátott kimutatások, a Helyi Emberi Erőforrás Fejlesztési Terv és a KSH statisztikai adatai alapján megvizsgáltuk az érintettek körének nagyságát, főbb társadalmi és gazdasági jellemzőit, amely alapján a bevonandó célcsoport értelmezhetővé vált.

A megvalósítás alatt álló projekt egyik legfőbb célja a helyi esélyegyenlőségi programokban tervezett intézkedések megvalósításának támogatása. Több érintett településen zajlik a HEP-ek felülvizsgálata, vagy épp befejezésre került aktualizálásuk, köszönhető részben a TOP-5.3.1-es konstrukciónak.

A projekt további célja a konzorcium településein élő hátrányos helyzetű lakosság foglalkoztathatóságára való felkészítése, kompetenciájuk fejlesztése, mentorálása, nyomon

követése a képzésektől egészen a foglalkoztatásig. Ehhez kapcsolódóan cél a munkaadói oldal elfogadó magatartásának az erősítése is.

Az idős és a fiatal lakosság helyben maradásának záloga a helyi civil szervezetek és helyi kisközösségek társadalom-szervező szerepének megerősítése. Célunk tehát ezen szervezetek bevonása az egyes programelemekbe, illetve kimondottan a számukra tervezett programok megvalósítása, mellyel erősíthetjük őket.

Az elvándorlás csökkentésére válaszul célunk a vidéki kistelepülések népesség megtartó erejének növelése.

A már bemutatott demográfiai, társadalmi adatokat figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy a legnagyobb problémát az állandó népesség lassú csökkenése, a megfelelő infrastrukturális és oktatási hiánya jelenti. A fiatalok főként a munkalehetőségek alacsony száma miatti elvándorlása rövid és hosszú távon is veszélyezteti a település jövőjét. A települést elöregedése is problémaként sújtja, mely meghatározza mind a gazdasági, mind pedig az egészségügyi helyzetét is. A lakosság helyben tartását elsősorban a fiatal lakosság megtartásával lehet elérni. Ha a kistelepülések vonzóak lesznek a fiatalok számára, akkor a települések hosszú távon életben maradhatnak. Ehhez azonban olyan – közösségi életet és funkciót élénkítő - fejlesztésekre van szükség, amelyek hozzájárulhat a lakosság életkörülményeiben rejlő területi különbségek mérsékléséhez, illetve a társadalmi összetartozás erősítéséhez és ösztönzi a fiatalokat a munkába állásra.

A gazdasági növekedés beindításában az alapfeltételeket jelentik az infrastruktúra rendszerek, nélkülük, az általuk létrehozott elemek-hálózatok és szolgáltatások nélkül a gazdasági élet nem tud hatékonyan működni. **Sokszor a rossz tájékozási lehetőségek miatt vannak korlátozva a szereplők. Nem jut el hozzájuk a kellő információ a pályaválasztás nyújtotta lehetőségekről, nem kapnak elég motivációt, ahhoz hogy munkába álljanak, vagy továbbtanuljanak.**

Ifjúsági Garancia Program

A fiatalok munkanélkülisége az Európai Unió tagállamainak egyik fő problémája. Nemcsak drága, de veszélyes is a társadalom számára. Ezzel tagállami szinten láthatólag nem sikerült szembenézni, szükség volt hozzá ösztönzőkre az Európai Unió részéről is. Ilyen volt a 2013-ban bevezetésre került Ifjúsági Garancia Program, ami segíteni próbált az iskolából kikerült fiataloknak, főként a perem területeken. Az ifjúsági munkanélküliség – amelyen a 15–24 éves korosztály munkanélküliségi rátája értendő – mindig is magasabb volt az általános munkanélküliségnél, ez – mondhatni –természetes állapot, hiszen a korosztály tagjainak jelentős része még tanul, vagy éppen végzett a tanulmányaival és állást keres. Ugyanakkor az már nem mondható természetesnek, ha az ifjúsági munkanélküliségi ráta 2- 2,5-szerese az általános munkanélküliségi rátának, a gazdasági válság pedig Európa-szerte, többek között hazánkban is ezt a helyzetet hozta magával. Erre próbált megoldást találni az Európai Unió az Ifjúsági Garancia Programmal. Az Eurofound jelentése az ifjúsági munkanélküliségről tartalmazza azt a számítást, hogy mennyibe is kerül Európának a tétlenség, magyarul, ha nem tesz semmit a nem tanuló, nem dolgozó – úgynevezett NEET – fiatalok megsegítéséért. Azokra a fiatalokra ugyanis, akik nem foglalkoztatottak, valamint oktatásban és képzésben sem részesülnek, a becslések szerint évi 153 milliárd eurót költ az Unió (a GDP 1,21 százalékát), ha az ellátásokat, valamint az elmaradó bevételeket és adóbefizetéseket is figyelembe vesszük.

Magyarország Ifjúsági Garancia Akcióterve értelmében hazánk a program bevezetésével mintegy 180 ezer NEET fiatalot kíván elérni, s mindehhez elsősorban EU-s támogatásokat kíván felhasználni. A Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, az Észak-Alföld és Észak-Magyarország Régió részesül összesen mintegy 47 millió euró, azaz hozzávetőlegesen 15 milliárd forint célzott uniós támogatásban. Emellett egyéb átcsoportosításokkal a tervek szerint összesen kb. 200 milliárd forintot áldoznak a magyar ifjúsági garancia bevezetésére 2020-ig. Ezenkívül megvalósultak a fiatalok (18-35 közöttieknek) vállalkozóvá válását, illetve a fiatal gazdák (18-40 közöttiek) induló támogatását segítő programok, 7, illetve 4 milliárd forintos költségvetéssel, valamint korábban elérhető volt az úgynevezett Gyakornoki program keretében munkatapasztalat szerzéshez bértámogatás és a Lakhatási támogatás a lakóhelyétől több mint 100 km-re munkát vállalók részére.

Ha egy a célcsoportoz tartozó fiatalhoz eljut a szükséges információ és regisztrál a programba a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 170 kirendeltsége valamelyikén, akkor kap egy mentort, akivel együtt kialakítják az úgynevezett egyéni akciótervét. Ez a lépés azért fontos, mert a célcsoport korántsem homogén, így az egyéni igények, képességek és lehetőségek figyelembe vétele rendkívül meghatározó a továbbiakra nézve. Ha sikerül megegyezni, aláírják az Ifjúsági Garancia megállapodást és kezdődhet a közös munka.

Az ebben rejlő probléma a NEET fiatalokra nézve jelenik meg, akik általában nemcsak hogy sem foglalkoztatásban, sem oktatásban nem vesznek részt, de általában nem regisztrált álláskeresők. ***A NEET fiatalok egyik sajátossága és magatartásformájuk nagy veszélye pont az, hogy bizonyos szinten el is szigetelődnek a társadalomtól, nem hisznek az állam gondoskodó erejében, kiábrándultak és sok esetben nem látják a kiutat, s fásultságukból fakadóan már nem is keresik azt aktívan.***

Ezekre a problémákra próbál megoldást nyújtani módszertanunk, mely a pályaorientációs programok motiváló erejére és a Garancia Programhoz hasonló egyéni segítségnyújtásra helyezi a hangsúlyt.

Célunk egy olyan pályaorientációs tréningprogram kidolgozása mely elsősorban a hagyományos oktatási módszereken túl, játékos gyakorlatok segítségével fejlesszenek olyan fontos készségeket, mint például a problémamegoldás, a döntéshozás, az üzleti gondolkodás, vagy épp hajlandóság a tanulásra, hiszen ezekre mind-mind nagy szükség van a munkaerőpiacon.

A pályaorientációs programok elengedhetetlen része a szociális gazdaság, az innovatív és helyi foglalkoztatási kezdeményezések. A potenciális munkaadót is ösztönözni kell, hogy fektessen a térségbe, akár a jelenleg fejlesztés alatt álló Bélapátfalva ipari park, vagy humán erőforrás tekintetében, de a munkanélküliek képeztetésébe is épp úgy, ahogy a munkavállalót is aktivizálni szükséges. Tanulási motiváció kialakítása, egyéni felelősségvállalás és az önfejlesztési hajlandóság javítása is feladat.

Napjainkban egyre több pályázati forrás nyílik a térségi identitás erősítésére is. Ahhoz, hogy a településeken élők, főként a hátrányos helyzetűek megtalálják a számukra megfelelő álláslehetőséget meg kell ismerniük magukat. Sokszor a közösségi

beszélgetések, a közös identitástudat az, ami felszínre hozza a bennük rejlő tehetséget. Legyen szó kézügyességről, művészetről, kommunikációs vagy egyéb készségről. A pályaaorientációs képzések, mentorok segítenek ezeket a felszínre hozni és megtalálni a megfelelő szakmát épp úgy a NEET fiatalok számára, mint az alacsony iskolázottaknak vagy egyéb hátrányos helyzetű személyeknek. Programjainkat ezek mentén alakítottuk ki, alkalmazkodva a kitűzött célrendszerhez sokrétű probléma megoldására tesznek kísérletet.

A következő fejezetben kifejtett programokon felül egyéb javasolt tevékenységek:

- Térségi munkahelyteremtő beruházások azonosítása a helyi partneri körének segítségével (piaci alapon megvalósuló beruházási projektek, GINOP, TOP, VP stb. által támogatott projektek), majd a kapcsolatfelvételt követően a munkaerőigények felmérése (tervezett létszám, szakmák szerinti bontás, munkakörök, kompetencia igények, egyéb munkaadói elvárások)
- Térségi meglévő, kielégítetlen munkaerőigények feltérképezése (tervezett létszám, szakmák szerinti bontás, munkakörök, kompetencia igények, egyéb munkaadói elvárások)
- Toborzás, kiválasztás
- Elsődleges diagnózis, az egyén élethelyzetének tényszerű felmérése
- Motivációs tréning (csoportos)
- Teljes körű diagnózis készítése egyénenként (munkapálya tanácsadás keretében az illető kompetencia-készletet, szociális, mentális munkaerő-piaci szükségletet).
- Szükség esetén kapcsolódó szolgáltatások biztosítása (pl.: életvezetési, pszichológiai, rehabilitációs és szociális tanácsadás, családtagok részére nyújtott szolgáltatások)
- Az egyénre szóló lehetséges fejlesztési alternatívák meghatározása a munkaerő-piaci realitások függvényében. Kapcsolódó szolgáltatások alkalmazása szükség esetén (pl.: pszichológiai alkalmassági vizsgálatok, szociális szolgáltatások igénybevétele.)

- Egyéni cselekvési terv elkészítése a leendő munkáltatók bevonásával, igényeik figyelembevételével
- Felzárkóztató képzések (szükség esetén)
- Szakképzés és gyakorlati foglalkoztatás biztosítása mentori kíséréssel lehetőleg a leendő munkáltatónál
- Igény esetén álláskeresési tanácsadás (egyéni vagy csoportos)
- Elhelyezkedés segítése (közvetítés, mentori kísérés, munkába járás megtervezése a munkaadók és önkormányzatok együttműködésével stb.)
- Beilleszkedést és munkában maradást segítő mentori kísérés

A térség barnamezős területei ösztönzőleg hathatnak az idetelepülő vállalkozások befektetési –és beruházási kedvére. A terület, a képezhető munkaerő, illetve a foglalkoztatás megkönnyítéséhez igénybe vehető bér- és járuléktámogatások adottak, amelyek összekapcsolásának elősegítése a helyi önkormányzatok és az állami szféra feladata. Munkahelyeket, foglalkoztatást generáló beruházásokat vonzhatnak a térségbe a közelmúltban megítélt támogatásokból megvalósuló iparterület fejlesztési projektek is. Új beruházások megvalósításához, a betelepülők térségbe vonzásához a Heves Megyei Foglalkoztatási Paktum által elkészített és folyamatosan frissített megyei befektetés-ösztönzési portál biztosíthat háttérrel. (<http://investinhevescounty.hu>)

A helyi vállalkozások és a megyei szakképzési rendszer igényeinek összehangolása, a versenyképes munkaerő rendelkezésre állása jelenleg talán a legfontosabb terület a szakképzésben és a pályaorientációs programokban. A vállalkozások sok esetben tőkeszegények, hitelképtelenek, így nem tudják saját maguk kiképezni a számukra megfelelő munkaerőt. A meglévő szakképzési potenciál rugalmasságának, gazdasági orientációjának javítása, a képzések időtartamának lerövidítése egyfajta gazdaságélénkítő szerepet jelenthet, hiszen a helyileg érdekelt vállalkozások számára létfontosságú források megtakarítását teszi lehetővé.

Éppen ezért nagyon fontos, hogy

- a képzési kínálat ne csak a megyei átlag, hanem a hátrányos helyzetű térségek vállalkozói igényeinek gazdasági profiljához is igazodjon;
- az oktatási intézmények hatékonyabb pályaorientációs programokon keresztül tereljék a fiatalokat a hiányszakmák irányába, ezáltal növelve a szakképzés és szakmunka presztízsét;
- a keresleti és kínálati információk lehetőségeinek széleskörű publikálása hatékony marketing tevékenységgel egészüljön ki;
- a felnőttképzés és iskolai szakképzés erősebb együttműködése, ösztönzése, amelyek az aktuális munkaerő-piaci igényekhez alkalmazkodnak.

A konzorciumi településeken is találhatóak olyan kisebb gépipari vállalkozások, akiknek a megmentése, fellendítése elengedhetetlenül fontos a gazdasági növekedés érdekében. Ezért is fontos, hogy minden ágazatot megismerjenek a fiatalok és maguk döntésük el, melyik az, ami a legközelebb áll hozzájuk. Motiválni kell őket, közvetlen kapcsolatot kell teremteni a célcsoport és a potenciális munkahelyek között. A gépipar tipikusan azon ágazatok közé tartozik, ahol a növekvő versenyképesség hatására nagymértékben tud felszívni a munkanélküliek közül, akár a kevésbé képzett rétegből is. Mindemellett ez az az ágazat, ahol egyre nagyobb hiány van a jól képzett mérnökök és egyéb szakemberek terén.

Csoportos és egyéni tréningek, melyek a pályaorientációra irányulnak Béalápátfalván. A tréning keretén belül programokat, szakmai napokat kell szervezni a konzorciumi települések bevonásával. Sok hasonló program van jelen Eger életben, de a megmozdítani kívánt réteg, a NEET fiatalok kimozdítása a komfortzónájukból is egy külön feladat, nem beszélve az utazási és egyéb felmerülő költségekről, ami a célcsoportot érintené. Épp ezért innovatív módon nem a fejlett területeken szükséges pályaorientációs tréningeket tartani, hanem a gondokkal küzdő településekre, a célcsoporthoz kell vinni programokat.

4. MEGVALÓSÍTHATÓSÁG

Bélapátfalva Integrált Városfejlesztési Stratégiájában feladatként jelenik meg, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok és családjaik munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében képzésre, átképzésre, tanácsadásra, programokra, szakmai gyakorlóléhelyek működtetésére, pályaorientációra van szükség. A megvalósítás helyszíne munkanélküliségi trendjeit illetően az ország leghátrányosabb területei között szerepel, ennek megfelelően speciális foglalkoztatási igényekkel és lehetőségekkel rendelkezik. A fentiekben megfogalmazott célokra alapozva készítettük el tematikánkat. A Felhívásban meghatározott elvárásokat figyelembe véve a projekt célcsoportja Balaton, Bekölce, Bélapátfalva, Bükkszentmárton, Mikófalva, Mónosbél, Nagyvisnyó, Szilvásvárad, Egercsehi, Szúcs, mint célterületek lakossága, amely számosságát tekintve 10.294 lakost foglal magába. A teljes lakosságon belül - a helyi esélyegyenlőségi programban meghatározott esélyegyenlőségi célcsoportokra tekintettel is - meghatározásra került potenciális célcsoportunk, a NEET fiatalok, melyet a projekt középpontjába állítunk. Célunk, hogy az érintettek nagy aránya részt vehessen ezen az innovatívnak minősülő, de könnyen megvalósítható, felzárkózást szorgalmazó programokon, melyek az EFOP-1.5.3 pályázati konstrukció céljait szem előtt tartva kerültek kialakításra. Az önkormányzatok által rendelkezésre bocsátott kimutatások, HEP, a Helyi Emberi Erőforrás Fejlesztési Terv és a KSH statisztikai adatai alapján megvizsgáltuk az érintettek körének nagyságát, főbb társadalmi és gazdasági jellemzőit, amely alapján a bevonandó célcsoport értelmezhetővé, pontosan lehatárolhatóvá vált.

Ezen újszerű módszerek eredményességének egyik garanciája a szakmaiságon túl a pontos hely(zet)ismeret volt, továbbá a fejlesztő szakemberek elkötelezettsége arra vonatkozóan, hogy a megoldhatatlannak tűnő problémák kezelésére új megoldásokat keressenek. Célunk egyértelműen az, hogy a hátrányos helyzetű célcsoportok, kiemelt hangsúlyt fektetve a NEET fiatalokra, munkaerő-piacra történő beintegrálására életszerű, egységesen tervezhető – azonban személyre szabottan alkalmazható – módszertani ajánlásokat alapozzon meg, mely módszerek egyaránt alkalmazhatóak szociális

intézmények bevonásával vagy az önkormányzatok által nyújtott lehetőségekkel. A vizsgált csoportok nem csak a munkakedv vagy a munkahelyek hiányával küzdenek, számukra a munkahelyek elérhetőségének javítását célzó intézkedésekre vonatkozó ajánlások sem foglalkozhatnak elsődlegesen mással, mint a potenciális munkahelyekre vonatkozó információs ellátottságának növelésével, a szükséges kommunikációs csatornák hatékonyabbá tételével, a visszacsatolások begyűjtésével és elemzésével, valamint a személyes, közvetlen támogatás rendszerének és feltételeinek megteremtésével.

Fontosnak tartottuk, hogy a programelemek kidolgozását egy széleskörű társadalmi egyeztetés előzze meg, hiszen a fejlesztés eredményei a teljes lakosság életére hatással lesz. Ebből következően a kérdőíves felmérésnél a megkérdezettek körét nem szűkítettük le egy behatárolt csoportra, hanem abba a teljes lakosságot bevontuk, mivel a megvalósítandó fejlesztések kortól, nemtől, iskolai végzettségtől függetlenül mindenkit érint.

Pályaorientációs tréning Bélapátfalván

Célcsoport: NEET fiatalok

Tréning helyszíne:

Konzorciumi települések megegyezése szerint, de célszerű Bélapátfalván kijelölni egy „oktató-toborzó” helységet és a gyakorlati részekről függően a környékbeli vállalkozások telephelyei.

Finanszírozása:

A képzést és az azt követő mentori díj finanszírozását a szakképzést biztosító és igénylő vállalkozások, különböző felzárkóztatást támogató programok, helyi paktumok, kisebbségi önkormányzatok, civil szervezetek támogatják.

Tréning hossza:

3 hónapos képzés gyakorlati és elméleti modulokkal – ezek felosztása a bevont cégek és fiatalok függvénye

Tréning menete:

A kezdeti alkalmakkor megtörténik a megismerkedés és a csoportokra bontás, esetleges egyéni foglalkozások szükségességének felismerése. Az első foglalkozások Bélapátfalva erre kijelölt helyiségében valósul meg, majd ezt követően a rendezvényektől, programoktól, gyakorlati helyszínektől függően kerül meghatározásra gyakoriasságuk.

Tréningprogram célja:

Pályaorientáció: A résztvevők megalapozott szakmaválasztásának elősegítése azáltal, hogy a program során lehetőségük van **próba képzésen** részt venni, ahol megismerik az adott szakmákhoz kapcsolódó munkafolyamatokat, a munkavégzés körülményeit. Mindez megerősítheti a résztvevőt abban, hogy megfelelő szakmát választott, vagy éppen ellenkezőleg, kiderülhet, hogy a szakma nem felel meg az igényeinek, érdeklődésének. Ebben az esetben ez a módszer a későbbi lemorzsolódást előzi meg.

Tréningprogram, ahol a képesítések és képességek munkaerő-piaci és gazdasági megfelelőségének monitoring folyamatának kialakítása, feltérképezése történik meg 'stakeholderek' bevonása révén. Az elhelyezkedéshez szükséges, hiányzó, magasabb szintű képzettség megszerzését elősegítő, képzési, vagy képzést/pályakorrekciót előkészítő módszerek kerülnek bemutatásra, mint pl. a próba –képzés és a felzárkóztató képzés. A résztvevők munkavállaláshoz szükséges kulcsképeségeinek fejlesztése. A tartós munkanélküliség számos hátrányos következményének oldása (pl. elmagányosodás, kapcsolatok leépülése, kommunikációs problémák, önbizalomvesztés, időstrukturálási képesség csökkenése, stb.).

Fontos a naprakész információk eljuttatása az érintett célcsoporthoz, ezáltal felgyorsítva a HH személyek munkába történő visszajutását. Partneri együttműködésben a célokhoz rendelhető elfogadó és támogató közeg megteremtése a szociális szféra, közigazgatás, önkormányzati igazgatás, vállalkozói szféra, oktatás, egészségügy, informatika, kommunikáció, ellátó területek, kultúra, művelődés, szabadidő, sport tématerületek korrelációjában. Tevékenysége során szoros együttműködést ápol az előbb említett szegmensekkel. Kiemelt feladata az infrastrukturális problémákat leküzdeni, feltérképezni a beruházási lehetőségeket és nagy hangsúlyt fektetni az atipikus foglalkoztatás lehetőségeire.

A tréning egyéb célja, hogy a résztvevők megismerjék és fejlesszék a képzettség megszerzéséhez, az álláskereséshez és a munkavállaláshoz szükséges kulcsképeségeiket. Dramatikus technikákkal, illetve improvizációs játékokkal, tanácsadással, komplex felkészítése és „helyzetbe hozása” történik azoknak a munkavállalóknak, akik információ-,

önbizalom- és kulcskéesség hiánya miatt támogatást igényelnek egy jövőbeni állás sikeres megtartása érdekében.

Tréner feladatai:

- Bevonni a programba a célcsoportot, a térségben élő NEET fiatalokat
- A résztvevő NEET fiatalok önbizalmának növelése, tanulási motivációjának erősítése.
- Munkaerőpiacra történő beintegrálásuk.
- A számukra legmegfelelőbb képzések, munkahelyek kiválasztása, összekapcsolás a munkaadókkal.
- Pályaorientációs programok szervezése Bélapátfalván
- Szakmai napok szervezése
- Együttműködések megteremtése és fenntartása a környékbeli cégekkel
- Együttműködés az IFI ponttal, HKIK-val, az Új Nemzedék Közösségi térrel, Heves megyei pedagógiai szakszolgálattal és munkáltatókkal pl. Vízmű, ZF, BOSCH, borászatok, Éttermesek, gyár és üzemlátogatások
- Az egyén erősítése
- Önéletrajz, Motivációs levél írás
- Próba interjúk, tesztek a különféle szakmákhoz
- Tájékoztatás a tanfolyamok indulásáról
- Az induló tanfolyamokra történő eljutás segítése
- Általános műveltségi beszélgetések.

Tréner személyi feltétele:

A pályaorientációs tréning során közreműködő szakemberek humán felsőfokú végzettség szükséges (pszichológus, szociális munkás, emberi erőforrás tanácsadó, pedagógus stb.), Valamint fontos, hogy fejlett kommunikációs kapcsolati, csoportvezetési készségei illetve gyakorlata legyen. Elvárt, hogy ismereteik kiterjedjenek az általános munkaerőpiaci

ismereteken túl a pálya- és szakmaismeret mellett a képzési intézményrendszer ismeretére is.

Célcsoport elérésének módja:

Figyelemfelkeltő rendezvényekkel, programokkal fel kell hívni az érintett célcsoport figyelmét az előttük álló lehetőségre. Célszerű olyan rendezvényekre helyszínekre eljutni, ahova ők is szívesen járnak (pont ott party, tó melletti rendezvények, falunapok, ...)

Lehetőség an segítséget kérni az önkormányzattól, a helyi paktumtól vagy a járási, illetve munkanélküli hivataltól.

A tréning keretében alkalmazott módszerek:

- Irányított beszélgetés
- Szakmai előadás és az ehhez kapcsolódó vita, irányított beszélgetés.
- Gyakorlati oktatás
- Tréningjátékok
- Feladatlapok, tesztek, kérdőívek
- Próbaképzések,
- Önismereti kommunikációs tréningek
- Tapasztalatcsere.
- Gyakorlatorientált készségfejlesztés, ismeretszerzés – építve a résztvevők meglévő tapasztalataira, tudására, aktív részvételére.
- Szituációs játékok.
- Önálló feladatmegoldás gyakorlása, írott szakmai anyag önálló elkészítése (támogatás mellett).

Pályaorientációs módszerek:

A **csoportos tanácsadás** keretében a tudatos mérlegelésen alapuló pályaválasztási döntés meghozatalának támogatása: pályaismeret; az egyéni érdeklődési irányok; az alap-, kulcs- és tanulási képességek feltárásával; a munkamód tudatosításával, valamint az önismeret és a pályaismeret összekapcsolásával. Csoportos tanácsadást legkevesebb 10 és legfeljebb 15 fős csoportokban célszerű tartani Tanácsadók bevonásával.

A **csoportos foglalkozásokat** az alábbi témák köré szerveződnék:

- Pályaismeret (fogalmak, szakmacsoportok, foglalkozások, iskolatípusok)
- Érdeklődés (egyéni érdeklődési irányok feltárása);
- Képességek (egyéni alap-, kulcs- és tanulási képességek feltárása);
- Munkamód (munkához való hozzáállás, eszközök, tevékenységek a munka során);
- Az önismeret és a pályaismeret összekapcsolása (pályairány, iskola kiválasztása).

A csoportos konzultáció eszközei a tesztek, az önértékelési eljárások kérdőívei és a különböző játékok. A foglalkozás során szakemberek által alkalmazott módszerek és gyakorlatok lehetnek irányított és témaspecifikus beszélgetések; kulcsképesség-fejlesztő feladatok; a csoportépítés és közösségfejlesztés; a képességek, az érdeklődés és a munkamód megismerését segítőkérdőívek; szituációs játékok; strukturált feladatok; valamint egyéni, pár- és kiscsoportos gyakorlatok.

Egyéni foglalkozásokra azoknak a NEET fiataloknak van szüksége, akik az átlagostól is jobban introvertált személyiséggel rendelkeznek vagy több odafigyelést igényelnek.

Alkalmazott modulok:

- Vállalkozási ismeretek: E modul során a résztvevők megismerik és alkalmazási szinten elsajátítják a vállalkozás-gazdaságtan alapismereteit (humán, pénzügyi és tárgyi erőforrásokkal való gazdálkodás alapjai). Cél, hogy a résztvevők képesek legyenek megítélni, feltárni, ill. hasznosítani a gazdasági környezet vállalkozásuk számára adott lehetőségeit.

- Üzleti tervezés: A modul keretében a résztvevők elsajátítják a vállalkozásuk jogszerű és eredményes működtetéséhez szükséges üzleti tervezés követelményeit.
- Vállalkozói kompetenciák kialakítása: Cél, hogy a résztvevők az előző két modul során megismert elméleti ismereteket képesek legyenek valós vállalkozási körülmények között alkalmazni. Ismerjék fel, milyen készségek, képességek birtokában lehetnek sikeres vállalkozók. Legyenek képesek alkalmazkodni a gazdasági, jogi, társadalmi környezethez. Témák: vállalkozási kompetenciák, a vállalkozóvá válás kritikus pontjai (értéktisztázás; önmenedzselés, problémamegoldás, konfliktuskezelés, kreativitás fejlesztése; külső és belső kommunikáció).
- A vállalkozások támogatási rendszerének megismerése (forrásosztók és a kapcsolódó szabályrendszerek).

Példa program: Próba-képzés

A Próba-képzés a Pályaorientációs Tréningprogram egyik módszertani elemét képezi, „mini-projekt” a nagy projekten belül.

Helyszíne: Bélapátfalva város ipari parkjában található vagy egyéb térségi vállalkozások

Hossza: 5 napos képzési tematika.

Célja: A képzés során általános elméleti ismereteket kapnak a résztvevők a térségben adott (pl. gépipari, villamosság, mezőgazdász...) szakmáról. A résztvevők elsajátíthatnak egy munkafolyamatot a gyakorlatban is. A résztvevők a képzés alatt jelképes, szakmától függően kb. 1.500-2.000 Ft/nap ösztöndíjban részesülhetnek, ezzel is motiválva a fiatalokat a munkára.

Megvalósítása: Egy programidőszak alatt a kliensek 3 alkalommal vehetik igénybe ezt a szolgáltatást, tehát háromféle szakmát próbálhatnak ki ilyen módon.

A próbaképzést általában további tréningekkel (pl. kulcsképeket fejlesztő) célszerű összekapcsolni, így nő a foglalkozás hatékonysága, illetve a foglalkozások megszervezése is könnyebb, hiszen az első héten önbizalmukban megerősödött résztvevők a számukra eleinte kevésbé látványos eredményeket hozó tréningfoglalkozásokra is nagyobb lendülettel jönnek el.

Várható eredmények, hatások:

- Általános tapasztalat e jógyakorlat esetében más térségeknél, hogy a résztvevők 50 %-a a képzés folytatása mellett dönt, 50%-uk pedig más szakmát választ.
- Minden résztvevő esetében elmondható, hogy erősödik a tanulásra való motiváltság és nő az önbizalom, hiszen a próbaképzés alatt a résztvevők megtapasztalhatják, hogy 5 nap alatt milyen sok ismeret elsajátítására képesek. Ezt a néhány napot a résztvevők úgy élik meg, hogy elsajátították egy szakma alapjait.
- A résztvevők tanuláshoz, munkavállaláshoz szükséges kulcsképeségei fejlődnek: kommunikációs, alkalmazkodó- és problémamegoldó képesség.
- A kliensek kimozdulnak otthonról, közösségbe kerülnek, ezáltal az álláskereséshez nélkülözhetetlen kapcsolati hálójuk bővül.

A szolgáltatás megvalósításának személyi feltételei:

A program ügyfélmenedzserei (szervezés, mentorálás) valamint – az adott szakmától függően és létszámban – szakoktatók.

A pályaaorientációs tréning eredményei:

A tréning eredményeinek mindenekelőtt a résztvevők fejlődését és a programokkal való elégedettségét tekinthetjük. Jól kimutatható az eredményesség, ha a program elején és végén is interjút és/vagy kérdőívet készítünk a résztvevőkkel.

Pozitív visszacsatolás, ha a résztvevők pályaelképzelése konkretizálódik a folyamat végén. Operatív eredményünk a képzésben résztvevők vagy munkába állók száma a tréning végén. Ez pontos eredményt a módszer sikerességéről.

Tréning sikeres működésében résztvevő személyek:

- Pályaaorientációs főtréner, aki összefogja a folyamat egészét
- Munkáltatók egyesületének képviselője
- Konzorciumban álló települések képviselői

- Szociális szakértői tag
- Jogi és gazdasági ismeretekkel rendelkező tagok
- Kisebbség képviselői
- Civil szervezetek, egyesületek képviselői
- Vendégelőadók - meghívásuk napirendi pontoktól függően mindig célszerű (lehetőségekről közvetlen információs csatornán legyen lehetőség tájékozódni)

5. ÖSSZEFOGLALÓ

A NEET fiatalok között gyakori az elszegényedés, a társadalmi kirekesztettség, ám emellett az egész ország gazdaságát visszavethetik a kihasználatlan erőforrások miatt. Magyarországon sajátos helyzet áll fent ezen csoport tagjait tekintve, hiszen igen magasnak mondható a közép- és felsőfokú végzettségűek aránya, ám a legnagyobb kihívás természetesen a hátrányos, alulképzett fiatalokra vár. Sok esetben ugyanis nemcsak a képzettség hiánya, vagy épp a munkanélküliség a probléma, hanem a motiváció hiánya („nekem aztán mindegy”), az önértékelési zavarok („mások jobbak ebben nálam”), illetve a kilátástalanság, ami miatt nem tudnak bizakodva a jövőbe nézni. Korábban a felsőfokú iskolai végzettség - ha nem is jelentett teljes körű biztosítékot -, jelentősen növelte annak az esélyét, hogy egy adott illető álláshoz jusson. Mára ez a védelmező funkció jelentősen csökkent. Az alacsony iskolázottság azonban továbbra is az egyik legerősebb rizikó faktor, háromszorosára növeli az esélyét annak, hogy valaki NEET legyen. Azt, hogy valaki milyen eséllyel lesz NEET-fiatal, számos egyéb körülmény is befolyásolhatja. Valamilyen fogyatékoság 40%-kal, a bevándorló háttér 70%-kal, nagyvárosoktól távoli lakóhely pedig akár 150%-kal is növelheti az esélyét, hogy egy fiatal kiszoruljon a tanulás és a munka világából. Fontosak a fiatalok családi körülményei is, mert a szegénység, az elvált vagy munkanélküli szülők ugyancsak növelik ezt a kockázatot.

A legnagyobb lemaradás miatt indokolt lenne ide koncentrálni a legnagyobb aktivitást, de ehhez rendszer-formáló változtatásokra van szükség. Erőteljes lépéseket kellene tenni a képzés kompetencia-központú, a piaci igényekhez, pedagógiai szempontokhoz és életkori sajátosságokhoz egyaránt igazodó átalakításához.

A NEET fiatalok helyzetére befolyással van egy úgynevezett „pályakezdők illúziói” fogalom is. A pályakezdő fiatalok sok esetben az elképzelt munkájukat az oktatási intézmény által sugallt hamis illúziók alapján keresik („Itt mi csak vezetőket képezünk, az a másik iskola, ahol a beosztottakat tanítják!”), vagy a tömegkommunikáció által sugallt irreális pályaképhez, jövedelemhez mérik elvárásaikat. („Éhbérért nem melóznak!”)

A fentiek alapján átfogó kép adható hazánk leghátrányosabb helyzetű álláskeresőinek és térszegmenseinek problémarendszeréről, annak a foglalkoztathatóságot érintő tényezőiről, amely hozzájárul a foglalkoztatáspolitikai eszközök hatékonyságának növelése lehetőségéhez, ezáltal Magyarország potenciáljának fokozásához, a meglévő társadalmi/gazdasági törésvonalak oldásához, végső soron a versenyképesség erősítéséhez. Igény van a személyre szabott szolgáltatásokra – információk, tájékoztatás, tanácsadás. A hátrányos helyzetűekkel közvetlenül foglalkozó szakembereknek ezért megfelelő felkészítést kell adni.

Tenni kell azért, hogy a munkaerőpiaci változásokkal szembesülők nagyobb számban vegyenek részt szakmai továbbképzéseken. Különösen ösztönözni kell azon csoportok részvételét, akik hagyományosan kevés képzésben részesülnek, mint pl. a NEET fiatalok. Őket arra kell ösztönözni, hogy törjenek ki a jelenlegi, már-már depresszívnek mondható állapotból és vegyenek részt aktívan a gazdasági mechanizmusokba. Ez azonban csak akkor lehet sikeres, ha munkában töltött idejük bármely szakaszában van lehetőségük készségeik fejlesztésére. Minden érintettnek – szociális partnereknek, kormánzatnak, képzőknek és oktatási intézményeknek, munkaerőpiaci szereplőknek, civil szervezeteknek – tisztában kell lennie saját szerepével, s azzal, hogyan segítheti a hátrányos helyzetűeket a tanulásban és a munkaerőpiacra való belépésben.

A hátrányos helyzet következményeinek mérséklésére még mindig a pályaeorientációs segítség, a képzés az egyik legalkalmasabb eszköz. A képzésekkel nem csak az ismeretszerzés, hanem a társadalomba integrálódni képes munkavállalói attitűd elérése is lehetséges, amit több interjúalanyunk is megerősített. Az elvárások teljesíthetősége, a sikernek vagy kudarcnak a megélése, a kíváncsiság felébreszthetősége, a szorongás szintje, a tanár dicsérete vagy bírálata mind fontos szerepet játszik abban, ahogyan a tanuló teljesít. A személyiség gazdagítása, fejlesztése sem elhanyagolható az egyének szempontjából ahhoz, hogy a társadalomba való beilleszkedésük zavartalanul megvalósulhasson, még akkor is, ha ez egy-egy közmunkaprogram kötelező képzésén keresztül valósul is meg. Segítenünk kell neki, hiszen a lélektani folyamatok a teljes összeroppanásig vezethet, és nemcsak az ő, de gyermekeikre is nagyon erős kihatással vannak.

6. FORRÁS

- Balaton Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018.
- Bekölce Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018.
- BÉlapátfalva Város Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018.
- Bükkszentmárton Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018.
- Észak-Hevesi 33 Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület – Helyi Vidékfejlesztési Stratégia 2014-2020
- Helyi emberi erőforrás fejlesztési terv- Komplex humán erőforrás fejlesztés a bÉlapátfalvai járásban 2017.
- Heves Megyei Kormányhivatal
- <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=16237&langId=en>
- <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>
- Magyar Ifjúsági Paktum
- Mikófalva Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018.
- Mónosbél Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018.
- Nagyvisnyó Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2015.
- NEET fiatalok- egy fogalom nyomában, Bakonyi Zita - Szabó Ákos,
- Sokba kerül az EU-nak a munkanélküli és már nem tanuló fiatalság - <http://www.koloknet.hu/a-honap-abraja/sokba-kerul-az-eu-nak-a-munkanelkuli-es-mar-nem-tanulo-fiatalsg/>
- Szilvásvárad Község Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018.
- www.helyicivil.hu
- www.ksh.hu
- www.nepesseg.com
- www.teir.hu

7. MELLÉKLETEK

- Igényfelmérést alátámasztó kérdőívek
- Munkaerőpiaci erőforrás térkép – a helyzetfeltárás része

Kérdőív -1- lakosság

a TOP-1.5.3-16, Humán Szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben - „Komplex humán erőforrás fejlesztés a bélapátfalvi járásban” című pályázathoz kapcsolódóan

1. Neme:

nő

férfi

Életkora: év

2. Lakóhely (Település) megnevezése:

.....

3. Családi állapota?

nőtlen/hajadon

házastársi kapcsolatban él

élettársi

kapcsolatban él

elvált

özvegy

4. Legmagasabb iskolai végzettsége:

kevesebb, mint 8 általános.....

alapfokú végzettség (8 általános)

szakiskola

szakmunkásképző

szakközépiskola, szakgimnázium, gimnázium

felsőfokú végzettség

5. Jelenleg rendelkezik munkaviszonnyal?

igen

nem

6. Amennyiben az előző kérdésre NEM-mel válaszolt, Ön mióta álláskereső?

kevesebb, mint 1 hónapja

1-3 hónapja

3-6 hónapja

több, mint 6 hónapja

több, mint 1 éve

7. Véleménye szerint Önt mi hátráltatja a megfelelő munkahely megtalálásában?

(Több válasz is lehetséges)

életkorom	munkatapasztalat hiánya	egészségi állapotom
közlekedési lehetőségek	nincs szakképesítem	nemzetiségem
munkaidő	családi háttér (pl.sok gyerek)	

8. Az ember sokszor ábrándozik arról, hogy valamin jó lenne az életében változtatni. Ha Ön valamin változtathatna a saját életében, akkor mi lenne az?

.....

.....

.....

9. Mennyire látja ezt reálisan megvalósíthatónak?

feltétlen el fogom érni	valószínűleg el fogom érni
nem hiszem, hogy elérem	biztos, hogy nem érem el

10. Van olyan szakma, amelyet szívesen megtanulna?

igen.....

nem tudom	nem
-----------	-----

10. Ahhoz, hogy elérje célját, szívesen részt venne az alábbi programok valamelyikén?

(Több válasz is lehetséges)

önismereti beszélgetés	kARRIER tanácsadás
foglalkozás és szakmaválasztási ismeretek	állásKERESÉS
üzemlátogatás	ÖSZTÖNDÍJ program
iskolai felkészítő tanfolyam	

Kérdőív -2- Egyesületek, Civil Szervezetek

a TOP-1.5.3-16, Humán Szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben - „Komplex humán erőforrás fejlesztés a béalapátfalvi járásban” című pályázathoz kapcsolódóan

1. Az alábbi szervezetnél dolgozom (kérjük a szervezet pontos megnevezését)

Önkormányzat

Civil Szervezet

Roma Önkormányzat.....

Ifjúsági Szervezet

Egyéb

2. Civil, Ifjúsági, és Egyéb szervezet esetén a közösség tevékenységi köre?

szociális	kulturális	szabadidős	hitélet
érdekvédelem	művészet	sport	foglalkoztatás
egészségügy	képzés/oktatás		
egyéb:.....			

3. Mely célcsoportok számára szolgáltatnak?

kisgyermek	fiatalok (25 éves korig)	családok
hátrányos helyzetűek	munkanélküliek	hajléktalanok
szenvedélybetegek	kisgyermekes anyák	közfoglalkoztatottak
egyéb:.....		
...		

4. A közösség tagja-e valamely országos, vagy regionális szervezetnek?

igen:

nem

5. Hány tagjuk van?

0-10 fő 11-30 fő 31-50 fő 51-70 fő 71-100 fő

100 fő felett

6. Végez-e a szervezetük közösségfejlesztési/kulturális/oktatási/képzési tevékenységet?

Igen

Nem

7. Ha igen, melyet?

.....
.....
.....

8. A céljaik elérése érdekében hajlandóak lennének más szervezetekkel együttműködni?

igen, jelenleg is együttműködünk más szervezettel/szervezetekkel

igen, még nincs együttműködés más szervezettel/szervezetekkel

nem

9. Szorosabb együttműködés kialakításához mit tartanak fontosnak?

.....
.....
.....
.....

10. Milyen, a közösség számára fontos, életminőséget javító feladatokat látnak el?

.....
.....
.....
.....

11. Van olyan ötlete, amelyet szívesen megvalósítana a hátrányos helyzetű/
mélyszegénységben élők/ romák életminőségének javítása elősegítése érdekében?

.....
.....